

Warszawa, dnia 22 stycznia 2021 r.

Poz. 146

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 17 grudnia 2020 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. z 2020 r. poz. 292), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 9 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 462),
- 2) ustawą z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 400),
- 3) ustawą z dnia 7 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom COVID-19 (Dz. U. poz. 1747)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 10 grudnia 2020 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 15 i art. 17 ustawy z dnia 9 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 462), które stanowią:

„Art. 15. Do postępowań prowadzonych w trybie art. 18a ustawy zmienianej w art. 4, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym.”

„Art. 17. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 5, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.”;

- 2) odnośnika nr 1 oraz art. 11 ust. 1 i art. 12 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 400), które stanowią:

„¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2370 z dnia 14 grudnia 2016 r. zmieniającą dyrektywę 2012/34/UE w odniesieniu do otwarcia rynku krajowych kolejowych przewozów pasażerskich oraz zarządzania infrastrukturą kolejową (Dz. Urz. UE L 352 z 23.12.2016, str. 1) oraz uzupełnia wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego (Dz. Urz. UE L 343 z 14.12.2012, str. 32, Dz. Urz. UE L 67 z 12.03.2015, str. 32, Dz. Urz. UE L 159 z 16.06.2016, str. 23, Dz. Urz. UE L 352 z 23.12.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 295 z 14.11.2017, str. 69).”

Art. 11. „1. Do osób, o których mowa w art. 15 ust. 6a ustawy zmienianej w art. 2, które rozpoczęły pełnienie funkcji lub świadczenie pracy lub usług u zarządcy infrastruktury, o którym mowa w art. 4 pkt 7 ustawy zmienianej w art. 1, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepis art. 9mg ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1.”

„Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 1 pkt 7 lit. a tiret drugie, art. 3 pkt 3 oraz art. 6, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”;

- 3) art. 28 ustawy z dnia 7 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom COVID-19 (Dz. U. poz. 1747), który stanowi:

„Art. 28. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 17 pkt 15 w zakresie art. 31zy¹³ ust. 1, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 31 marca 2020 r.;
- 2) art. 17 pkt 15 w zakresie art. 31zy¹³ ust. 2, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 24 czerwca 2020 r.;
- 3) art. 17 pkt 15 w zakresie art. 31zy¹³ ust. 3, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 26 sierpnia 2020 r.;
- 4) art. 17 pkt 6, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 września 2020 r.;
- 5) art. 14 i art. 17 pkt 14, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 października 2020 r.;
- 6) art. 1 pkt 3, art. 6 oraz art. 8, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.;
- 7) art. 1 pkt 1 oraz art. 13 pkt 1, 3–5 i 7, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.”.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 17 grudnia 2020 r. (poz. 146)

USTAWA

z dnia 8 września 2000 r.

o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady i tryb:

- 1) komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”, działającego na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1995 r. o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. poz. 474, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej „PKP”;
- 2) restrukturyzacji spółki akcyjnej powstałej w wyniku komercjalizacji PKP, działającej pod firmą „Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna”, z siedzibą w Warszawie, zwanej dalej „PKP SA”.

Art. 2. 1. Komercjalizacja PKP, w rozumieniu ustawy, polega na przekształceniu PKP w spółkę akcyjną, w której Skarb Państwa jest jedynym akcjonariuszem.

2. PKP SA wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem było PKP, bez względu na charakter prawny tych stosunków, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

3. Restrukturyzacja PKP SA, w rozumieniu ustawy, obejmuje działania zmieniające strukturę przedsiębiorstwa spółki, polegające na:

- 1) utworzeniu przez PKP SA spółek przewozowych, spółki zarządzającej liniami kolejowymi oraz innych spółek;
- 2) gospodarowaniu mieniem, w szczególności poprzez wnoszenie do spółek, sprzedaż, oddawanie do odpłatnego korzystania, a także zbywanie mienia zbędnego, w tym zasobów mieszkaniowych;
- 3) zmianie poziomu i struktury zatrudnienia;
- 4) zamianie wierzytelności na akcje i udziały PKP SA w spółkach przez nią utworzonych.

4. (uchylony)

5. (uchylony)

6. Do zbywania akcji PKP SA stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 735).

7. Do PKP SA stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526), zwanej dalej „Kodeksem spółek handlowych”, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 91/440/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie rozwoju kolei wspólnotowych (Dz. Urz. WE L 237 z 24.08.1991);
- 2) dyrektywy 92/106/EWG z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie ustanowienia wspólnych zasad dla niektórych typów transportu kombinowanego towarów między państwami członkowskimi, zmieniona aktem przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji (Dz. Urz. WE L 368 z 17.12.1992);
- 3) dyrektywy 2001/12/WE z dnia 26 lutego 2001 r. zmieniającej dyrektywę 91/440/EWG w sprawie rozwoju kolei wspólnotowych (Dz. Urz. WE L 75 z 15.03.2001).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie – z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej – dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. poz. 687, z 1997 r. poz. 153, 591, 661 i 770, z 1998 r. poz. 668, 756, 1118 i 1120 oraz z 2000 r. poz. 948.

Rozdział 2 Komerccjalizacja PKP

Art. 3. 1. Komerccjalizacji PKP dokonuje minister właściwy do spraw transportu w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Zarząd PKP w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy jest obowiązany przedłożyć ministrowi właściwemu do spraw transportu kwestionariusz przedsiębiorstwa oraz inne dokumenty, niezbędne do sporządzenia aktu komercjalizacji PKP, ustalone przez Radę Ministrów w odrębnych przepisach.

3. Minister właściwy do spraw transportu sporządza za Skarb Państwa akt komercjalizacji PKP.

Art. 4. 1. W akcie komercjalizacji PKP ustala się:

- 1) statut PKP SA;
- 2) wysokość kapitału akcyjnego PKP SA;
- 3) imiona i nazwiska członków pierwszego Zarządu PKP SA i pierwszej Rady Nadzorczej PKP SA; 1/3 składu Rady Nadzorczej PKP SA stanowią wybrani przedstawiciele pracowników PKP, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Wyboru przedstawicieli pracowników PKP do pierwszej Rady Nadzorczej PKP SA dokonuje się w trybie określonym dla wyboru przedstawicieli pracowników PKP do Rady PKP w ustawie, o której mowa w art. 1 pkt 1.

3. Niedokonanie wyboru przedstawicieli pracowników PKP do pierwszej Rady Nadzorczej PKP SA nie stanowi przeszkody do wpisu spółki do *rejestr handlowego*³⁾ i do podejmowania uchwał przez Radę Nadzorczą PKP SA.

4. Udział przedstawicieli pracowników w organach spółek, o których mowa w art. 14, 15 i art. 19, określają ich statuty lub umowy spółek.

5. Do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu PKP SA w pierwszym Zarządzie PKP SA powołuje się Prezesa Zarządu PKP – Dyrektora Generalnego PKP, chyba że nie wyrazi on zgody na pełnienie tej funkcji.

6. Akt komercjalizacji PKP zastępuje określone w przepisach *Kodeksu handlowego*⁴⁾ czynności poprzedzające złożenie wniosku o wpis spółki do *rejestr handlowego*³⁾.

Art. 5. (uchylony)

Art. 6. 1. Bilans zamknięcia PKP staje się bilansem otwarcia PKP SA, przy czym suma kapitałów PKP SA: akcyjnego i zapasowego jest równa funduszom PKP – założycielskiemu i przedsiębiorstwa. Przy ustalaniu kapitałów uwzględnia się nierozliczony wynik finansowy z lat poprzedzających komercjalizację PKP.

2. Sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień komercjalizacji PKP, po zaopiniowaniu przez Radę Nadzorczą PKP SA, zatwierdza Walne Zgromadzenie PKP SA.

Art. 7. W razie niezatwierdzenia sprawozdania finansowego PKP za rok obrotowy poprzedzający komercjalizację oraz nierozliczenia wyniku finansowego za rok obrotowy poprzedzający komercjalizację, wykazanego w sprawozdaniu finansowym, zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz rozliczenia wyniku finansowego dokona Walne Zgromadzenie PKP SA.

Art. 8. 1. Niezwłocznie po sporządzeniu aktu komercjalizacji Zarząd PKP SA składa wniosek o wpis spółki do *rejestr handlowego*³⁾.

2. Wykreślenie PKP z *rejestr przedsiębiorstw państwowych*³⁾ następuje z urzędu z dniem wpisu PKP SA do *rejestr handlowego*³⁾.

3.⁵⁾ Wpis PKP SA do *rejestr handlowego*³⁾ oraz związane z tym wykreślenie PKP z *rejestr przedsiębiorstw państwowych*³⁾ stają się skuteczne pierwszego dnia miesiąca przypadającego po dniu wydania postanowienia o wpisie.

³⁾ Obecnie Krajowego Rejestru Sądowego, na podstawie art. 86 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1500, 1655 i 1798 oraz z 2020 r. poz. 288), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

⁴⁾ Obecnie Kodeksu spółek handlowych, na podstawie art. 629 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

⁵⁾ Postanowienie o wpisie zostało wydane w dniu 18 grudnia 2000 r. przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XVI Wydział Gospodarczy Rejestrowy, sygnatura akt Ns Rej. H-18567/2000.

Art. 9. 1. Pracownicy PKP stają się, z mocy prawa, pracownikami PKP SA, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Stosunek pracy członków Zarządu PKP oraz pracowników zatrudnionych na podstawie powołania wygasa, z mocy prawa, z dniem wykreślenia PKP z *rejestru przedsiębiorstw państwowych*³⁾. Pracownikom, których stosunek pracy wygasł, przysługuje odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia liczonego jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy. Odprawa ta nie przysługuje w przypadku przyjęcia, do dnia wygaśnięcia stosunku pracy, propozycji zatrudnienia w PKP SA.

3. Rada PKP ulega rozwiązaniu, z mocy prawa, z dniem określonym w art. 8 ust. 3.

Art. 10. Członków Zarządu PKP SA oraz Rady Nadzorczej PKP SA powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie PKP SA.

Art. 11. Pracownikowi PKP SA, będącemu członkiem Rady Nadzorczej PKP SA, spółka nie może, w okresie sprawowania mandatu członka Rady Nadzorczej PKP SA i w okresie roku po jego wygaśnięciu, wypowiedzieć stosunku pracy. W tym czasie spółka nie może również zmienić na niekorzyść pracownika jego warunków pracy i płacy, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 241¹³ § 2 Kodeksu pracy.

Art. 12. (uchylony)

Rozdział 3

Restrukturyzacja organizacyjna PKP SA

Art. 13. (uchylony)

Art. 14. 1. PKP SA utworzy spółki do prowadzenia działalności w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich oraz kolejowych przewozów towarowych, zwane dalej „spółkami przewozowymi”.

2. Spółki przewozowe, z dniem wpisu do *rejestru handlowego*³⁾, w zakresie wykonywanego przez nie rodzaju przewozów, wstępują w prawa i obowiązki PKP SA jako przewoźnika kolejowego, w rozumieniu:

- 1) ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 8);
- 2) ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1043, 1378 i 1778).

Art. 15. 1. PKP SA utworzy spółkę akcyjną do prowadzenia działalności w zakresie zarządzania liniami kolejowymi, działającą pod firmą „PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna”, zwaną dalej „PLK SA”.

2. PLK SA, z dniem wpisu do *rejestru handlowego*³⁾, wstępuje w prawa i obowiązki PKP SA w zakresie zarządzania liniami kolejowymi, w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 14 ust. 2 pkt 2.

2a. W okresie korzystania przez PLK SA ze środków publicznych do finansowania inwestycji infrastrukturalnych akcje tej spółki nie dają prawa do dywidendy.

3. Zarządzanie liniami kolejowymi PLK SA obejmuje również zadania, o których mowa w art. 49 ust. 1 *ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o transporcie kolejowym*⁶⁾, wykonywane przez Straż Ochrony Kolei, wchodzącą w strukturę organizacyjną PLK SA.

4. PLK SA staje się zarządem kolei, w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 14 ust. 2 pkt 2.

4a. PLK SA zarządza liniami kolejowymi oraz pozostałą infrastrukturą kolejową, określoną w przepisach ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, z wyłączeniem budynków i budowli przeznaczonych do obsługi przewozu osób i rzeczy wraz z zajętymi pod nie gruntami.

4b. Wyłączenie, o którym mowa w ust. 4a, nie obejmuje budowli położonych na gruntach wchodzących w skład linii kolejowych.

5. Minister właściwy do spraw transportu zatwierdza statut PLK SA oraz jego zmiany.

6.⁷⁾ Walne Zgromadzenie PLK SA powołuje Radę Nadzorczą PLK SA spośród osób wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu oraz powołuje w jej skład jednego przedstawiciela ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Liczbę członków Rady Nadzorczej PLK SA określa statut.

6a. (uchylony)⁸⁾

6b. (uchylony)⁸⁾

6c. (uchylony)

7. (uchylony)

⁶⁾ Ustawa utraciła moc na podstawie art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. poz. 789), która weszła w życie z dniem 1 czerwca 2003 r.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom COVID-19 (Dz. U. poz. 1747), która weszła w życie z dniem 9 października 2020 r.

⁸⁾ Przez art. 2 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 400), która weszła w życie z dniem 12 maja 2020 r.

8. Akcje PLK SA będące własnością PKP SA i Skarbu Państwa nie mogą być zbywane, z zastrzeżeniem ust. 8a. Do akcji PLK SA będących własnością Skarbu Państwa przepisu art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym nie stosuje się.

8a. Akcje PLK SA będące własnością PKP SA mogą być zbywane wyłącznie na rzecz Skarbu Państwa.

9. W przypadku zbycia akcji PKP SA na rzecz spółki, której akcjonariuszem jest wyłącznie Skarb Państwa lub inna państwowa osoba prawna, lub na rzecz spółki, o której mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, albo likwidacji PKP SA, akcje PLK SA będące własnością PKP SA nieodpłatnie przejmuje Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie umowy.

Art. 16. PKP SA utworzy spółki, o których mowa w art. 14 i art. 15, w terminie 6 miesięcy od dnia wpisu do *rejestru handlowego*⁹⁾.

Art. 17. 1. PKP SA wniesie do spółek, o których mowa w art. 14 i art. 15, określone uchwałą Walnego Zgromadzenia PKP SA wkłady niepieniężne w postaci zespołu składników materialnych i niematerialnych wyodrębnionych z jej przedsiębiorstwa, niezbędnych do prowadzenia działalności w zakresie określonym w art. 14 ust. 1 i art. 15 ust. 1, oraz wkłady pieniężne.

2. Wkłady niepieniężne, o których mowa w ust. 1, zostaną wniesione według wartości skorygowanej aktywów netto.

3. Do utworzenia spółek, o których mowa w art. 14 i art. 15, nie stosuje się przepisów art. 311, 312, 314 i art. 336 Kodeksu spółek handlowych.

4. Czynności związane z wnoszeniem wkładów do spółki określonej w art. 15 zwalnia się od podatku od czynności cywilnoprawnych.

5. PKP SA wniesie w formie wkładu niepieniężnego do PLK SA linie kolejowe, w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym, obejmujące wszelkie nakłady, z wyłączeniem gruntów wchodzących w skład linii kolejowych niemających uregulowanego stanu prawnego oraz środków trwałych w budowie.

6. Grunty wchodzące w skład linii kolejowych, które nie mogą być wniesione w formie wkładu niepieniężnego z uwagi na nieuregulowany stan prawny, zostaną oddane PLK SA przez PKP SA do nieodpłatnego korzystania na podstawie umowy.

7. PKP SA jest obowiązana do wnoszenia do PLK SA w formie wkładów niepieniężnych gruntów będących przedmiotem umowy, o której mowa w ust. 6, niezwłocznie po uregulowaniu stanu prawnego poszczególnych nieruchomości, z zastrzeżeniem ust. 7a.

7a. PLK SA oraz PKP SA określają, w drodze umowy, warunki przygotowania oraz realizacji przez PKP SA lub inne podmioty inwestycji zlokalizowanych na gruntach wchodzących w skład linii kolejowych. Umowy uwzględniać będą wykonywanie przez PLK SA obowiązków zarządcy infrastruktury kolejowej wynikających z przepisów niniejszej ustawy oraz ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, termin wniesienia do PLK SA w formie wkładu niepieniężnego gruntów objętych umową oraz warunki korzystania z wybudowanego obiektu.

8. Do wnoszenia do PLK SA wkładów niepieniężnych, o których mowa w ust. 1, 5 i 7, nie stosuje się przepisów art. 431 § 7 Kodeksu spółek handlowych w zakresie wynikającym z przepisów art. 311 i art. 312 tego kodeksu.

9. Nieodpłatne korzystanie, o którym mowa w ust. 6, nie stanowi w PLK SA i PKP SA przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym.

10. Uchwały w sprawach, o których mowa w ust. 5, podejmuje Walne Zgromadzenie PKP SA, na wniosek Zarządu PKP SA.

11. W sprawach, o których mowa w ust. 7, nie są wymagane uchwały Walnego Zgromadzenia PKP SA.

Art. 18. 1. PKP SA nie może bez zgody PLK SA sprzedać lub ustanowić hipoteki na nieruchomości stanowiącej linię kolejową, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, i przekazanej PLK SA na podstawie umowy, o której mowa w art. 17 ust. 6.

2. PKP SA, PLK SA oraz spółki, o których mowa w art. 14 i 19, a także spółki utworzone przez PKP do dnia, w którym skuteczny stał się wpis PKP SA do rejestru przedsiębiorców, w których Skarb Państwa, PKP SA lub państwowe osoby prawne posiadają 100% akcji lub udziałów, są obowiązane uzyskać zgodę ministra właściwego do spraw transportu na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.⁹⁾), zaliczonymi do wartości

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1495, 1571, 1655 i 1680 oraz z 2020 r. poz. 568, 2122 i 2123.

niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym oddania tych składników do korzystania innym podmiotom na podstawie umów prawa cywilnego lub ich wniesienia jako wkładu do spółki, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekracza równowartość w złotych kwoty 50 000 euro, obliczoną na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski, według stanu z dnia wystąpienia o zgodę, z zastrzeżeniem ust. 2b i 6a.

2a. Do czynności prawnych, o których mowa w ust. 2, nie stosuje się art. 38–41 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

2b. Nie wymaga zgody, o której mowa w ust. 2, czynność prawna:

- 1) PKP SA, na której dokonanie jest wymagana zgoda walnego zgromadzenia PKP SA;
- 2) PKP SA, polegająca na zbywaniu budynków mieszkalnych lub lokali mieszkalnych wraz z prawem do odpowiedniej przynależnej do nich części gruntu oraz towarzyszącymi urządzeniami infrastruktury technicznej, jeżeli odbywa się na zasadach określonych w rozdziale 7;
- 3) PLK SA, polegająca na oddaniu, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, do odpłatnego korzystania maszyn lub urządzeń przedsiębiorcom wykonującym roboty budowlane na rzecz PLK SA.

2c. Z wnioskiem o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 2, występują spółki: PKP SA, PLK SA lub spółki, o których mowa w art. 14 i 19, a także spółki utworzone przez PKP do dnia, w którym skuteczny stał się wpis PKP SA do rejestru przedsiębiorców, w których Skarb Państwa, PKP SA lub państwowe osoby prawne posiadają 100% akcji lub udziałów, określając:

- 1) przedmiot rozporządzenia z wyszczególnieniem danych ewidencyjnych identyfikujących składniki aktywów trwałych;
- 2) wartość rynkową przedmiotu rozporządzenia;
- 3) sposób rozporządzenia;
- 4) podmiot, na rzecz którego nastąpi rozporządzenie;
- 5) uzasadnienie gospodarcze czynności prawnej.

2d. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2c, dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające:
 - a) prawo do przedmiotu rozporządzenia,
 - b) wartość rynkową przedmiotu rozporządzenia, o której mowa w ust. 2c pkt 2: wycenę rzeczoznawcy albo oświadczenie wnioskodawcy – jeżeli wartość przedmiotu rozporządzenia można ustalić na podstawie opublikowanych cenników lub notowań giełdowych albo jeżeli koszt wyceny przewyższa 20% wartości bilansowej przedmiotu rozporządzenia;
- 2) projekt umowy, na podstawie której ma być dokonane rozporządzenie;
- 3) inne dokumenty potwierdzające dane i informacje zawarte we wniosku.

2e. Zgoda, o której mowa w ust. 2, jest wyrażana na czas oznaczony, nie dłuższy niż rok. Zgoda może zostać wydana z zastrzeżeniem warunków.

3. Nie podlega sprzedaży mienie wchodzące w skład linii kolejowej o państwowym znaczeniu, będącej własnością PKP SA, PLK SA lub Skarbu Państwa.

4. Zgoda, o której mowa w ust. 2, lub odmowa zgody wyrażana jest w drodze decyzji administracyjnej.

5. (uchylony)

6. (uchylony)

6a.¹⁰⁾ Do dokonywania przez PLK SA albo PKP SA czynności prawnych polegających na nieodpłatnym przejęciu przez właściwą miejscowo jednostkę samorządu terytorialnego albo wskazanego przez nią zarządcę linii kolejowej lub odcinka linii kolejowej w zarządzanie, w celu jej dalszej eksploatacji na okres nie dłuższy niż 3 lata, zgoda ministra właściwego do spraw transportu nie jest wymagana. Zgoda ministra właściwego do spraw transportu jest wymagana do kolejnej czynności prawnej dotyczącej tego samego przedmiotu rozporządzenia lub okresu dłuższego niż 3 lata.

7. Czynności prawne dokonane z naruszeniem ust. 2 i 6a są nieważne.

8. PKP SA i PLK SA nie mogą sprzedawać, wносить do spółek lub oddawać do odpłatnego korzystania innym podmiotom budynków mieszkalnych będących ich własnością, z zastrzeżeniem przepisów ust. 9 i rozdziału 7.

9. PKP SA wniesie do PLK SA w formie wkładu niepieniężnego, w uzgodnionych wzajemnie terminach i na uzgodnionych warunkach, budynki wraz z zajętymi pod nie gruntami, niezbędne do zarządzania infrastrukturą kolejową, eksploatacji i utrzymania infrastruktury kolejowej, w których znajdują się lokale mieszkalne, położone na gruntach wchodzących w skład linii kolejowej.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 9 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 462), która weszła w życie z dniem 17 kwietnia 2020 r.

Art. 18a. 1.¹¹⁾ Linie kolejowe niebędące liniami o znaczeniu państwowym mogą być przez PLK SA albo PKP SA w porozumieniu z PLK SA, za zgodą ministra właściwego do spraw transportu, przekazywane nieodpłatnie na własność lub oddane do korzystania na podstawie umów prawa cywilnego jednostce samorządu terytorialnego w celu wykonywania przewozów kolejowych, przy zachowaniu istniejącego połączenia z siecią kolejową.

2. Jednostka samorządu terytorialnego występuje o przekazanie, o którym mowa w ust. 1, odpowiednio do PLK SA albo PKP SA.

3.¹²⁾ Do wniosku PLK SA albo PKP SA o wyrażenie zgody przez ministra właściwego do spraw transportu na przekazanie nieodpłatnie na własność lub oddanie do korzystania na podstawie umów prawa cywilnego jednostce samorządu terytorialnego linii kolejowych, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 18 ust. 2c pkt 2 i ust. 2d pkt 1 lit. b. We wniosku należy wskazać wartość księgową przedmiotu rozporządzenia ustaloną na dzień podjęcia uchwały zarządu spółek o przekazaniu lub oddaniu do korzystania linii kolejowej.

4.¹²⁾ Zmiana sposobu wykorzystania przekazanych linii kolejowych przez jednostkę samorządu terytorialnego wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw transportu. Do wniosku jednostki samorządu terytorialnego stosuje się odpowiednio art. 18 ust. 2c pkt 1 i 3–5, ust. 2d pkt 1 lit. a, pkt 2 i 3 oraz ust. 2e i 4.

5. W przypadku niewyrażenia zgody, o której mowa w ust. 4, jednostka samorządu terytorialnego jest obowiązana zwrócić tę nieruchomość odpowiednio PKP SA lub PLK SA w stanie niepogorszonym, a w przypadku wyrażenia zgody – jest obowiązana przekazać PKP SA lub PLK SA kwotę za nieruchomość obliczoną według wartości rynkowej, z uwzględnieniem stanu i cen nieruchomości z dnia wyrażenia zgody przez ministra właściwego do spraw transportu.

6.¹³⁾ Roszczenie dotyczące zwrotnego przeniesienia własności nieruchomości albo zwrotu kwoty odpowiadającej wartości nieruchomości przekazanej na podstawie umowy, o której mowa w ust. 1, podlega ujawnieniu w księdze wieczystej. Podstawą wpisu roszczenia do ksiąg wieczystych przekazywanych nieruchomości jest umowa, o której mowa w ust. 1.

Art. 18b. Linie kolejowe niebędące liniami o znaczeniu państwowym zbędne dla działalności PLK SA mogą być przez PLK SA albo PKP SA w porozumieniu z PLK SA, za zgodą ministra właściwego do spraw transportu, sprzedawane przedsiębiorcom, z zastrzeżeniem art. 18a.

Art. 18c. Przy wyrażaniu zgody, o której mowa w art. 18a i 18b, minister właściwy do spraw transportu bierze pod uwagę politykę państwa w zakresie infrastruktury kolejowej.

Art. 18d. 1. PKP SA, na wniosek jednostki samorządu terytorialnego i za zgodą ministra właściwego do spraw transportu, może przenieść w drodze umowy na jednostkę samorządu terytorialnego prawo własności albo prawo użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z usytuowanymi na niej budynkami dworców kolejowych w granicach niezbędnych do prawidłowego z nich korzystania, na zasadach określonych w ust. 2. Zgoda ministra właściwego do spraw transportu jest zgodą, o której mowa w art. 18 ust. 2.

2. Wniosek jednostki samorządu terytorialnego powinien zawierać oświadczenie właściwych jej organów o przyjęciu zobowiązania tej jednostki do:

- 1) wykonania, w określonym terminie, przebudowy lub remontu dworca kolejowego;
- 2) zapewnienia, na podstawie umowy, spółkom prowadzącym działalność w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich możliwości i warunków obsługi przewozu osób, w szczególności pomieszczeń poczekalni, kas biletowych i parkingów, a także pomieszczeń dla urządzeń przeznaczonych do prowadzenia ruchu kolejowego i ich obsługi.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa termin i zakres przebudowy lub remontu dworca kolejowego oraz zakres odpowiedzialności jednostki samorządu terytorialnego za niewykonanie przebudowy lub remontu w terminie.

4. Jednostka samorządu terytorialnego, która nabyła prawo własności nieruchomości albo prawo użytkowania wieczystego, o których mowa w ust. 1, wraz z lokalami mieszkalnymi, które zajmują osoby określone w art. 42 ust. 1, stosuje do sprzedaży tych lokali odpowiednio przepisy art. 43–46.

5. Jeżeli stroną umowy, o której mowa w ust. 1, jest gmina, zobowiązania PKP SA z tytułu podatku od nieruchomości wobec gminy wraz z odsetkami za zwłokę lub opłatą prolongacyjną wygasają z dniem zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, do wysokości nieprzekraczającej wartości rynkowej prawa własności albo odpowiednio wartości rynkowej prawa użytkowania wieczystego nieruchomości ustalonej zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990). Wraz z wygaśnięciem zobowiązań PKP SA wobec gminy z tytułu podatku od nieruchomości wraz z odsetkami za zwłokę lub opłatą prolongacyjną, wygasają roszczenia PKP SA o zapłatę ceny w tej samej wysokości.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

¹³⁾ Dodany przez art. 4 pkt 2 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

6. W przypadku, jeżeli stroną umowy, o której mowa w ust. 1, jest jednostka samorządu terytorialnego inna niż gmina, jednostka ta może zobowiązać się wobec PKP SA, że zamiast zapłaty całości lub części ceny na rzecz PKP SA, przekaze właściwej gminie środki w wysokości równej zobowiązaniom PKP SA wobec tej gminy z tytułu podatku od nieruchomości wraz z odsetkami za zwłokę lub opłatą prolongacyjną, jednak nie większej niż wartość rynkowa prawa własności albo odpowiednio wartość rynkowa prawa użytkowania wieczystego nieruchomości ustalona zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

7. Wraz z przekazaniem środków, o których mowa w ust. 6, wygasają do wysokości przekazanych środków zobowiązania PKP SA wobec gminy z tytułu podatku od nieruchomości wraz z odsetkami za zwłokę lub opłatą prolongacyjną oraz roszczenia PKP SA wobec odpowiedniej jednostki samorządu terytorialnego o zapłatę ceny w tej samej wysokości.

8. Właściwy organ podatkowy, w związku z zawarciem umowy, o której mowa w ust. 1, wydaje decyzję stwierdzającą wygaśnięcie zobowiązania podatkowego, o którym mowa w ust. 5–7.

9. Do decyzji, o której mowa w ust. 8, stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, 1423, 2122 i 2123).

Art. 19. 1. PKP SA może tworzyć spółki w celu prowadzenia działalności innej niż określona w art. 14 i art. 15.

2. Przy tworzeniu spółek, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio zasady, warunki i tryb określone w art. 17.

Art. 19a. W spółce, o której mowa w art. 14 i 19, a także w spółce utworzonej przez PKP do dnia, w którym skuteczny stał się wpis PKP SA do rejestru przedsiębiorców, w której PKP SA dysponuje wszystkimi głosami na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, członków zarządu powołuje i odwołuje zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie.

Art. 20. 1. Statuty oraz umowy spółek, o których mowa w art. 14 i art. 19, w przypadku gdy PKP SA posiada w tych spółkach co najmniej 51% akcji lub udziałów, zatwierdza Walne Zgromadzenie PKP SA.

2. W aktach tworzących spółki, o których mowa w art. 14, 15 i art. 19, PKP SA jest zobowiązana wskazać sposób zabezpieczenia wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu poręczenia lub gwarancji, o którym mowa w art. 32 ust. 15, polegający na przewłaszczeniu na zabezpieczenie akcji lub udziałów PKP SA w tych spółkach.

3. (uchylony)

4. Należące do Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych akcje lub udziały spółek, o których mowa w art. 14 i art. 19, zbywa minister właściwy do spraw transportu lub PKP SA na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez ministra właściwego do spraw transportu.

5. (uchylony)

6. Oświadczenia woli składane spółce przez PKP SA wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Przepisów art. 173 § 2 i art. 303 § 3 Kodeksu spółek handlowych nie stosuje się.

Art. 20a. Do zbywania akcji lub udziałów należących do PKP SA w spółkach wykonujących przewozy pasażerskie i przewozy towarowe na linii szerokotorowej, wpisanych do rejestru przedsiębiorców przed dniem wpisania do rejestru PKP SA, stosuje się odpowiednio art. 20 ust. 4, z zastrzeżeniem art. 20c.

Art. 20b. W przypadku zbycia akcji lub udziałów spółkom, o których mowa w art. 14, art. 15 i art. 19, a także spółkom utworzonym przez PKP do dnia, w którym skuteczny stał się wpis PKP SA do rejestru przedsiębiorców, nabywanych przez te spółki w celu umorzenia, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Art. 20c. Finansowanie kosztów związanych ze zbyciem akcji lub udziałów spółek, o których mowa w art. 14 i art. 19, oraz akcji lub udziałów należących do PKP SA w spółkach wykonujących przewozy pasażerskie i przewozy towarowe na linii szerokotorowej wpisanych do rejestru przedsiębiorców przed dniem wpisania do rejestru PKP SA, może odbywać się ze środków:

- 1) budżetu państwa, w przypadku gdy zbycia dokonuje minister właściwy do spraw transportu;
- 2) PKP SA, w przypadku gdy zbycia dokonuje PKP SA na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez ministra właściwego do spraw transportu;
- 3) zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy zagranicznej;
- 4) spółki, której akcje lub udziały są zbywane, na podstawie umowy zawartej pomiędzy tą spółką a zbywającym.

Art. 20d. 1. Środki ze zbycia akcji lub udziałów pomniejszone o wpłatę, o której mowa w art. 63 ust. 2, PKP SA przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy prowadzony przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, wraz z oprocentowaniem są przeznaczane na:

- 1) spłatę zobowiązań PKP SA wynikających z obligacji, kredytów lub pożyczek, objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa;
- 2) spłatę zobowiązań PKP SA wynikających z obligacji, kredytów lub pożyczek, przeznaczonych na spłatę poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań PKP SA;
- 3) spłatę zobowiązań PKP SA wynikających z wykonania przez Skarb Państwa obowiązków z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych za zobowiązania PKP SA;
- 4) sfinansowanie wydatków w zakresie inwestycji lub remontów dworców kolejowych;
- 5) podwyższenie kapitału zakładowego w spółkach, w których PKP SA posiada akcje lub udziały, z przeznaczeniem na rozwój tych spółek lub udzielanie pożyczek na rzecz tych spółek.

3. W okresie spłaty zobowiązań, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3, wykorzystanie środków, o których mowa w ust. 1, wraz z oprocentowaniem, przez PKP SA na cele, o których mowa w ust. 2 pkt 4 i 5, wymaga każdorazowo uprzedniej pisemnej zgody ministra właściwego do spraw transportu.

Art. 21. 1. Wykonywanie zadań przez PKP SA i utworzone przez nią spółki w zakresie powszechnego obowiązku obrony, w szczególności w zakresie przygotowania obszaru kolejowego, linii kolejowych i kolejowych pojazdów szynowych do realizacji zadań obronnych, a także finansowanie tych zadań, odbywa się na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. PKP SA koordynuje zadania obronne w spółkach utworzonych na podstawie art. 14, 15 i art. 19.

Rozdział 4

Restrukturyzacja finansowa

Art. 22. 1. Restrukturyzacji finansowej na zasadach określonych w ustawie podlegają zobowiązania PKP SA:

- 1) znane na dzień 30 czerwca 2002 r. zaległości z tytułu:
 - a) podatków:
 - dochodowego od osób prawnych,
 - od towarów i usług,
 - akcyzowego,
 - zniesionych przed dniem 1 marca 2003 r.,
 - b) cła;
- 2) znane na dzień 31 grudnia 2001 r. zaległości wobec:
 - a) Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek należnych do dnia 31 grudnia 1998 r. – w całości, oraz z tytułu składek należnych za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 31 grudnia 2001 r. – w części finansowanej przez płatnika, z zastrzeżeniem ust. 3,
 - b) Funduszu Pracy z tytułu należnych składek,
 - c) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z tytułu należnych wpłat,
 - d) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z tytułu nieuiszczonych opłat i kar eksploatacyjnych;
- 3) zaległości z tytułów wymienionych w pkt 1 powstałe do dnia 30 czerwca 2002 r. oraz z tytułów wymienionych w pkt 2 powstałe do dnia 31 grudnia 2001 r., ujawnione w terminie do dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 23 ust. 1;
- 4) odsetki za zwłokę od zaległości wymienionych w pkt 1–3.

2. Restrukturyzacji podlegają również:

- 1) zaległości, o których mowa w ust. 1, w stosunku do których do dnia 30 czerwca 2002 r. zostały wydane decyzje rozkładające ich spłatę na raty lub odraczające termin płatności, lub gdy zaległości te stanowią należności sporne w rozumieniu przepisów o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców;
- 2) opłaty prolongacyjne ustalone w związku z decyzjami, o których mowa w pkt 1;
- 3) koszty egzekucyjne dotyczące zobowiązań, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem ust. 1 pkt 2 lit. a, powstałe do dnia wydania decyzji, o której mowa w art. 23 ust. 2.

3. Nie podlegają restrukturyzacji zaległości z tytułu składki na ubezpieczenie emerytalne. Zaległości te podlegają spłacie w równych ratach w latach 2003–2006.

Art. 22a. 1. Przepisy ustawy dotyczące restrukturyzacji finansowej stosuje się odpowiednio do należności z tytułu zobowiązań podatkowych stanowiących dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli organ stanowiący właściwej jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę o restrukturyzacji tych należności, z wyjątkiem podatków, które nie są związane z wykonywaniem działalności gospodarczej.

2. Umorzenie należności jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustawy nie powoduje uprawnienia tych jednostek do rekompensaty ubytku ich dochodów z tego tytułu przez budżet państwa.

Art. 22b. Restrukturyzacja zobowiązań, o których mowa w art. 22, polega na umorzeniu tych zobowiązań w całości wraz z odsetkami za zwłokę lub opłatą prolongacyjną oraz kosztami egzekucyjnymi na zasadach określonych w ustawie.

Art. 22c. Nie podlegają restrukturyzacji finansowej na zasadach określonych w ustawie zobowiązania, o których mowa w art. 22 ust. 1 i 2 oraz art. 22a, w stosunku do których wszczęto postępowanie restrukturyzacyjne w trybie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. z 2020 r. poz. 2183) i nie zostało ono umorzone na podstawie art. 8 ust. 5, albo zostało ono umorzone na podstawie art. 18 ust. 7 tej ustawy.

Art. 23. 1. Złożenie wniosku o wydanie decyzji o restrukturyzacji zobowiązań wraz z programem restrukturyzacji, w terminie nie później niż do dnia 30 września 2003 r., do organu właściwego do ustalenia bądź do potwierdzenia oraz pobierania należności, będącego organem pierwszej instancji, zwanego dalej „organem restrukturyzacyjnym”, w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców, wszczyna z mocy prawa postępowanie restrukturyzacyjne.

2. Po upływie roku od dnia wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego organ restrukturyzacyjny wydaje decyzję o zakończeniu restrukturyzacji, w której stwierdza umorzenie zobowiązań podlegających restrukturyzacji, jeżeli warunki, o których mowa w art. 28 ust. 1, zostały spełnione.

3. Warunki określone w art. 28 ust. 1 pkt 1, 4 i 5 uważa się za spełnione w przypadku przedłożenia przez PKP SA organowi restrukturyzacyjnemu stosownego dokumentu, o którym mowa w art. 28 ust. 3.

Art. 24. (uchylony)

Art. 24a. 1. Do restrukturyzacji finansowej zobowiązań PKP SA wobec budżetu państwa, z wyłączeniem zobowiązań określonych w art. 22, stosuje się przepisy art. 66 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z zastrzeżeniem art. 17 i art. 24b–24d.

2. Urząd skarbowy może nie wyrazić zgody na przeniesienie własności rzeczy lub praw majątkowych za zobowiązania, o których mowa w ust. 1, w przypadku gdy czynności te mogłyby spowodować szkodę dla interesu Skarbu Państwa.

Art. 24b. 1. Zobowiązania PKP SA z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, powstałe w rozliczeniu za lata 2011–2015, podlegają zapłacie w drodze przeniesienia własności akcji PLK SA, na warunkach określonych w ust. 2 i 4 oraz w art. 24d.

2. Zobowiązania, o których mowa w ust. 1, podlegają zapłacie w sposób określony w tym przepisie do wysokości kwoty odpowiadającej iloczynowi stawki podatku, o której mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1406, 1492, 1565, 2122 i 2123) oraz dochodu uzyskanego przez PKP SA w danym roku podatkowym z tytułu:

- 1) nabycia w zamian za wkłady niepieniężne akcji lub udziałów w PKP Cargo SA, PKP Intercity SA, PLK SA, PKP Energetyka SA, Telekomunikacja Kolejowa sp. z o.o. i PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa sp. z o.o., obliczonego jako różnica przychodu odpowiadającego wartości nominalnej objętych akcji lub udziałów i kosztu uzyskania tego przychodu, w rozumieniu ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, oraz
- 2) wierzytelności podlegających zamianie na akcje PLK SA, wynikających z umowy zawartej między PKP SA i PLK SA na podstawie art. 17 ust. 5 w brzmieniu obowiązującym przed dniem 25 maja 2003 r.

3. PKP SA zwalnia się w latach 2011–2015 z obowiązku wpłaty zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych, do wysokości kwoty określonej w ust. 2.

4. PKP SA przysługuje prawo zapłaty podatku dochodowego od osób prawnych w sposób określony w ust. 1 także wówczas, gdy suma zapłaconych zaliczek przewyższa wysokość należnego podatku dochodowego od osób prawnych po pomniejszeniu o kwotę, o której mowa w ust. 2.

5. Nadwyżka, wynikająca z różnicy zapłaconych zaliczek oraz należnego podatku pomniejszonego o wartość akcji PLK SA przeniesionych na rzecz Skarbu Państwa w trybie art. 24d, podlega zwrotowi PKP SA, jeżeli przeniesienie własności akcji nastąpi nie później, niż do dnia, w którym upływa termin do złożenia zeznania za dany rok podatkowy.

6. Do nadwyżki zaliczek, o której mowa w ust. 5, przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa dotyczące nadpłaty stosuje się odpowiednio.

Art. 24c. Zobowiązania podatkowe PKP SA z tytułu podatku od towarów i usług, powstałe do dnia 31 grudnia 2015 r., do wysokości kwoty odpowiadającej podatkowi należnemu powstałemu w związku z rozliczeniem umowy zawartej między PKP SA i PLK SA na podstawie art. 17 ust. 5, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 25 maja 2003 r., podlegają zapłacie w drodze przeniesienia własności akcji PLK SA, na warunkach określonych w art. 24d.

Art. 24d. 1. Skarb Państwa, reprezentowany przez ministra właściwego do spraw transportu, w wyniku zapłaty zobowiązań podatkowych, o których mowa w art. 24b ust. 1 i art. 24c, nabywa w kapitale zakładowym PLK SA akcje o wartości nominalnej odpowiadającej wysokości tych zobowiązań.

2. Przeniesienie własności akcji, o którym mowa w art. 24b ust. 1 i art. 24c, następuje na wniosek PKP SA, na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej między PKP SA a ministrem właściwym do spraw transportu, występującym w imieniu Skarbu Państwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

3. Z dniem przeniesienia własności akcji zobowiązania podatkowe PKP SA, o których mowa w art. 24b ust. 1 i art. 24c, wygasają.

4. Minister właściwy do spraw transportu powiadamia właściwego naczelnika urzędu skarbowego o zawarciu umowy, o której mowa w ust. 2, przesyłając jednocześnie jej kopię.

5. W związku z zawarciem umowy, o której mowa w ust. 2, naczelnik właściwego urzędu skarbowego wydaje decyzję stwierdzającą wygaśnięcie zobowiązania podatkowego PKP SA.

Art. 25. (uchylony)

Art. 26. Z dniem złożenia wniosku, o którym mowa w art. 23 ust. 1, wstrzymuje się wykonanie decyzji podjętych przed tym dniem, dotyczących egzekucji zobowiązań, o których mowa w art. 22 i art. 22a, a wszczęte postępowania egzekucyjne podlegają zawieszeniu do dnia wydania decyzji, o której mowa w art. 23 ust. 2.

Art. 27. (uchylony)

Art. 28. 1. Podstawą umorzenia zobowiązań, o których mowa w art. 22, jest spełnienie przez PKP SA następujących warunków:

- 1) (uchylony)
- 2) uregulowanie zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, ubezpieczeń społecznych, składki na Fundusz Pracy oraz wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, powstałych w okresie od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 1 marca 2003 r., w terminie do dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 23 ust. 1;
- 3) terminowe regulowanie składki na ubezpieczenie emerytalne, pozostałych składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne, począwszy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 23 ust. 1;
- 4) nieudzielanie poręczeń i gwarancji;
- 5) niedokonywanie darowizn, chyba że dotyczy to majątku przynoszącego straty oraz majątku, o którym mowa w art. 39 ust. 3 i 4, art. 47 i art. 81 ust. 1;
- 6) wniesienie opłaty restrukturyzacyjnej w wysokości 1,5% od sumy należności objętych restrukturyzacją, pozostających we własności organu restrukturyzacyjnego, bez odsetek za zwłokę, i opłaty prolongacyjnej oraz kosztów egzekucyjnych.

1a. Nie stanowi darowizny, o której mowa w ust. 1 pkt 5, częściowe umorzenie należności PKP lub PKP SA dokonane przez PKP SA w wyniku ugody pozasądowej, pod warunkiem że zawarta ugoda zabezpiecza spłatę pozostałej należności PKP lub PKP SA.

1b. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uznaje się za spełniony również w przypadku, gdy wymienione w tym przepisie zobowiązania lub zaległości wraz z odsetkami za zwłokę nieobjęte restrukturyzacją zostaną przed wydaniem decyzji, o której mowa w art. 23 ust. 2, rozłożone na raty lub zostaną odroczone terminy ich zapłaty na zasadach określonych w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem art. 24a ust. 1.

1c. Opłata restrukturyzacyjna stanowi dochód budżetu państwa albo dochód odpowiedniego funduszu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 2.

1d. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje odpowiednim funduszom należności z tytułu opłaty restrukturyzacyjnej, proporcjonalnie do kwoty restrukturyzowanych zobowiązań.

1e. Jeżeli restrukturyzacji podlegają należności jednostek samorządu terytorialnego, opłata restrukturyzacyjna stanowi dochód tych jednostek.

2. Przychody z tytułu umorzeń, o których mowa w ust. 1, nie stanowią przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

3. Minister właściwy do spraw transportu nadzoruje spełnianie warunków wymienionych w ust. 1 oraz wydaje decyzje potwierdzające spełnienie warunków określonych w ust. 1 pkt 1, 4 i 5.

4. (uchylony)

5. (uchylony)

Art. 29. PKP SA jest uprawniona do publicznej sprzedaży wymagalnych wierzytelności po cenie rynkowej.

Art. 30. (uchylony)

Art. 31. Przy sprzedaży wierzytelności PKP SA stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740) o zmianie wierzyciela, z tym że sprzedaż nie może być dokonana na rzecz dłużnika, jego zstępnych i wstępnych, podmiotu zależnego lub dominującego, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2080).

Art. 32. 1. PKP SA w latach 2001–2004 wyemituje obligacje na podstawie przepisów o obligacjach o wartości nominalnej do 6 000 000 000 zł.

2. Środki pochodzące z emisji obligacji, o których mowa w ust. 1, o wartości nominalnej do 3 900 000 000 zł mogą być przeznaczone, z zastrzeżeniem ust. 4 i ust. 13, wyłącznie na:

- 1) w pierwszej kolejności – spłatę kredytów lub pożyczek wraz z odsetkami od tych kredytów lub pożyczek oraz innymi kosztami, o których mowa w ust. 6;
- 2) świadczenia przedemerytalne dla osób zwolnionych z PKP w 2000 r., wypłacane w latach 2000–2001, jednorazowe odprawy pieniężne dla pracowników zwalnianych w latach 2000–2002 z podmiotów wymienionych w art. 48, jednorazowe szkolenia, doradztwo zawodowe i społeczne dla pracowników, o których mowa w art. 56 ust. 1, oraz świadczenia socjalne z tytułu udzielonego urlopu kolejowego – w kwocie do 1 100 000 000 zł;
- 3) spłatę zobowiązań oraz zapewnienie ciągłości procesu eksploatacyjnego, w tym zakup materiałów i usług, zakupy i remonty kolejowych pojazdów szynowych, modernizację urządzeń związanych z ruchem kolejowym i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w tym inwestycje – w kwocie do 1 450 000 000 zł, w tym:
 - a) spłatę zobowiązań wobec przedsiębiorstw utworzonych z zakładów i jednostek organizacyjnych wydzielonych z PKP w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 1993 r. oraz zakup usług od tych przedsiębiorstw – w kwocie do 450 000 000 zł,
 - b) spłatę zobowiązań wobec przedsiębiorstw energetycznych oraz zakup energii i paliwa trakcyjnego – w kwocie do 300 000 000 zł,
 - c) spłatę zobowiązań eksploatacyjnych i inwestycyjnych związanych z modernizacją urządzeń ruchu kolejowego i bezpieczeństwem tego ruchu oraz zakupy kolejowych pojazdów szynowych – w kwocie do 700 000 000 zł;
- 4) pokrycie zobowiązań głównych według stanu na dzień 31 grudnia 1998 r. z tytułu zobowiązań publicznoprawnych oraz zakupu materiałów i usług, w szczególności leków¹⁴⁾ i środków opatrunkowych jednostek kolejowej służby zdrowia, wydzielonych z PKP w celu utworzenia z nich samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – w kwocie do 45 000 000 zł;

¹⁴⁾ Obecnie produktów leczniczych na podstawie art. 26 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Dz. U. poz. 1382 i 1801, z 2002 r. poz. 300 i 1266, z 2004 r. poz. 77, 882 i 896 oraz z 2007 r. poz. 492), która weszła w życie z dniem 1 października 2002 r.

- 5) pokrycie kosztów usług świadczonych przez doradców prywatyzacyjnych dla PKP SA – w kwocie do 6 000 000 zł;
- 6) pokrycie kosztów emisji obligacji, z wyjątkiem kosztów wykupu obligacji oraz płatności z tytułu odsetek lub dyskonta;
- 7) spłatę zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonych oraz ubezpieczenie zdrowotne wraz z odsetkami – w kwocie do 420 000 000 zł;
- 8) dofinansowanie deficytowych regionalnych przewozów pasażerskich wykonywanych przez PKP lub PKP SA albo spółki utworzone przez PKP lub PKP SA.

3. Wydatki na realizację celów, o których mowa w ust. 2 pkt 2–8, mogą być poniesione wyłącznie w zakresie, w jakim realizacja tych celów nie została sfinansowana środkami z kredytów lub pożyczek, o których mowa w ust. 6.

4. W razie niewykorzystania środków finansowych w ramach poszczególnych zadań określonych w ust. 2 pkt 2–8, upoważnia się ministra właściwego do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, do ich przesuwania w ramach tych zadań.

5. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może udzielić, w imieniu Skarbu Państwa, poręczenia lub gwarancji spłaty zobowiązań PKP SA wynikających z obligacji.

5a. Emisja obligacji oraz zaciąganie kredytów lub pożyczek, o których mowa w ust. 6, przekraczająca kwotę 3 900 000 000 zł, wymaga zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

5b. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przed wyrażeniem zgody, o której mowa w ust. 5a, dokona oceny zasadności takiej emisji, kosztów jej obsługi oraz możliwości spłaty przez PKP SA zobowiązań powstałych z tytułu emisji obligacji, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł finansowania spłaty tych zobowiązań, w tym przychodów z prywatyzacji spółek, o których mowa w art. 14 i art. 19.

5c. Minister właściwy do spraw finansów publicznych nie może wyrazić zgody, o której mowa w ust. 5a, jeżeli po dokonaniu oceny, o której mowa w ust. 5b, wynikać będzie, że PKP SA nie będzie w stanie wykonać zobowiązań z tytułu emisji obligacji objętych poręczeniami lub gwarancjami Skarbu Państwa.

6. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może udzielić, w imieniu Skarbu Państwa, poręczenia lub gwarancji spłaty za PKP lub PKP SA kredytu lub pożyczki i związanych z nimi odsetek albo gwarancji spłaty kredytu lub pożyczki, udzielonych przez bank będący nierezydentem lub zagraniczną instytucją finansową, wraz z odsetkami od tego kredytu lub pożyczki oraz innymi kosztami, jeżeli wymagają tego zasady lub zwyczaje międzynarodowe, przeznaczonych na realizację celów, o których mowa w ust. 2 pkt 2–8.

7. PKP lub PKP SA występuje do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o udzielenie poręczenia lub gwarancji w przypadkach, o których mowa w ust. 5 i ust. 6.

8. Poręczenia i gwarancje, o których mowa w ust. 5 i ust. 6, mogą być udzielone do wysokości 100% wysokości kwoty objętej poręczeniem lub gwarancją oraz do wysokości 100% odsetek od tej kwoty wraz z innymi kosztami, jeżeli wymagają tego zasady lub zwyczaje międzynarodowe.

9. Łączna kwota kredytów lub pożyczek, o których mowa w ust. 6, nie może przekroczyć kwoty 3 000 000 000 zł.

10. Jeżeli kredyt lub pożyczka, o których mowa w ust. 6, udzielone przez bank będący nierezydentem lub zagraniczną instytucją finansową, na cele określone w ust. 2 pkt 2–8, jest kredytem lub pożyczką o terminie spłaty dłuższym niż 2 lata, to wartość nominalna obligacji przewidzianych do emisji, o której mowa w ust. 1, ulega pomniejszeniu o kwotę kapitału kredytu lub pożyczki objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa.

11. Łączne wydatki na finansowanie celów, o których mowa w ust. 2 pkt 2–8, ponoszone ze źródeł, o których mowa w ust. 1 lub w ust. 6, nie mogą przekroczyć kwoty 3 900 000 000 zł, a w przypadku wyrażenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych zgody, o której mowa w ust. 5a, kwoty 6 000 000 000 zł.

12. Środki pochodzące z emisji obligacji będą przechowywane na, specjalnie otwartym w tym celu, oprocentowanym rachunku bankowym PKP SA w Banku Gospodarstwa Krajowego. Umowa rachunku bankowego wymaga akceptacji ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

13. Ze środków pochodzących z emisji obligacji, o których mowa w ust. 1, oraz kredytów lub pożyczek, o których mowa w ust. 6, mogą być spłacone kredyty lub pożyczki wraz z odsetkami od tych kredytów lub pożyczek i innymi kosztami, udzielone PKP przez banki lub zagraniczne instytucje finansowe, przeznaczone na realizację celów, o których mowa w ust. 2 pkt 2–7.

14. Umowę poręczenia lub gwarancji oraz umowę o udzielenie poręczenia lub gwarancji podpisuje, w imieniu Skarbu Państwa, z upoważnienia Rady Ministrów, minister właściwy do spraw finansów publicznych.

15. Zabezpieczenie wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu poręczenia lub gwarancji stanowi w szczególności przełączenie akcji lub udziałów w spółkach, o których mowa w art. 14, 15 i art. 19, na rzecz Skarbu Państwa, reprezentowanego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

16. Do czasu ustanowienia zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 15, zabezpieczenie wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu poręczenia lub gwarancji mogą stanowić, w szczególności weksle własne in blanco, wystawione przez PKP lub PKP SA, lub akt notarialny, w którym PKP lub PKP SA podda się egzekucji na rzecz Skarbu Państwa w zakresie wynikającym z poręczenia lub gwarancji.

17. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, spośród spółek, o których mowa w art. 14, 15 lub 19, spółki, których akcje i udziały zostaną przeznaczone na zabezpieczenie wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu poręczeń i gwarancji, o których mowa w ust. 5 i 6; wartość ustanowionych zabezpieczeń określa się z uwzględnieniem wartości księgowej spółek, a w przypadku spółki PLK SA z uwzględnieniem wartości nominalnej jej akcji.

18. (uchylony)

Art. 33. Do poręczeń lub gwarancji, o których mowa w art. 32 ust. 5 i ust. 6, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2020 r. poz. 122, 568, 1086, 1747 i 2127), z wyjątkiem art. 4, art. 31, art. 44, art. 46 pkt 1 i art. 47.

Art. 33a. Wszelkie środki finansowe pochodzące z kredytów, pożyczek i obligacji przeznaczone na cele wymienione w art. 32 ust. 2 oraz na spłatę objętych poręczeniami lub gwarancjami Skarbu Państwa zobowiązań wraz z odsetkami oraz innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tymi zobowiązaniami, a także środki finansowe gromadzone przez PKP SA na specjalnych rachunkach bankowych przeznaczone na spłatę tych kredytów, pożyczek i wykup obligacji wraz z odsetkami, nie podlegają egzekucji.

Art. 33b. (uchylony)

Art. 33ba. 1. Wierzytelności Skarbu Państwa wobec PKP SA z tytułu wykonania umów gwarancji podlegają zamianie na akcje PLK SA, przez nabycie przez Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w kapitale zakładowym PLK SA akcji o wartości nominalnej odpowiadającej wysokości tych wierzytelności.

2. Na wierzytelności, o których mowa w ust. 1, składają się dokonane przez Skarb Państwa w 2002 r. wypłaty z tytułu umów gwarancji wraz z odsetkami.

3. Szczegółowe warunki zamiany wierzytelności, o których mowa w ust. 1, na akcje PLK SA określi umowa zawarta między PKP SA a ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, występującym w imieniu Skarbu Państwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu.

4. (uchylony)

Rozdział 4a

Restrukturyzacja finansowa zobowiązań cywilnoprawnych

Art. 33c. 1. Restrukturyzacja finansowa zobowiązań cywilnoprawnych polega na zawarciu przez PKP SA ugody restrukturyzacyjnej z wierzycielami wierzytelności cywilnoprawnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zobowiązania cywilnoprawne objęte poręczeniami lub gwarancjami Skarbu Państwa powstałe na skutek zaciągnięcia kredytów oraz wyemitowania obligacji nie podlegają restrukturyzacji, o której mowa w ust. 1.

3. W celu rozpoczęcia restrukturyzacji finansowej zobowiązań, o których mowa w ust. 1, PKP SA składa do ministra właściwego do spraw transportu wnioski o wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego.

4. Do wniosku o wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego PKP SA załącza:

- 1) sprawozdanie finansowe za ostatni rok obrotowy oraz sprawozdanie finansowe sporządzone na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego dzień złożenia wniosku;
- 2) spis wierzycieli wierzytelności cywilnoprawnych, z wyłączeniem wierzycieli wierzytelności określonych w ust. 2, z podaniem wysokości wierzytelności każdego z nich z podziałem na poszczególne lata, oraz listę zabezpieczeń tych wierzytelności;
- 3) spis dłużników, z podaniem wysokości długu każdego z nich z podziałem na poszczególne lata, oraz listę zabezpieczeń;
- 4) projekt ugody restrukturyzacyjnej lub inną ugodę zawartą z wierzycielami wierzytelności cywilnoprawnych wraz z informacją o przebiegu jej realizacji.

Art. 33d. 1. Minister właściwy do spraw transportu wydaje decyzję o wszczęciu postępowania restrukturyzacyjnego, zwaną dalej „decyzją restrukturyzacyjną”, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Postępowanie restrukturyzacyjne może być wszczęte w terminie do dnia 31 grudnia 2003 r.

Art. 33e. 1. Jeżeli ugoda restrukturyzacyjna, o której mowa w art. 33c ust. 1, nie zostanie zawarta w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia decyzji restrukturyzacyjnej, minister właściwy do spraw transportu wydaje decyzję o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego.

2. Do ugody restrukturyzacyjnej nie stosuje się przepisów rozdziału 8 w dziale II Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 33f. 1. Ugoda restrukturyzacyjna jest zawarta, jeżeli opowiedzą się za nią wierzyciele wierzytelności cywilnoprawnych mający łącznie ponad 50% ogólnej sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom wymienionym w spisie, o którym mowa w art. 33c ust. 4 pkt 2.

2. Ugoda restrukturyzacyjna wiąże wierzycieli wierzytelności cywilnoprawnych wymienionych w spisie, o którym mowa w art. 33c ust. 4 pkt 2.

Art. 33g. 1. Przedmiotem ugody restrukturyzacyjnej może być restrukturyzacja zobowiązań cywilnoprawnych polegająca w szczególności na:

- 1) ich umorzeniu w całości lub w części;
- 2) rozłożeniu ich spłaty na raty;
- 3) odroczeniu terminu ich spłaty.

2. Warunki ugody, w zakresie ust. 1, mogą być różne dla różnych grup wierzycieli.

Art. 33h. 1. Ugodę restrukturyzacyjną zawiera się w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

2. PKP SA przekazuje ugodę restrukturyzacyjną ministrowi właściwemu do spraw transportu w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia.

3. Ugoda restrukturyzacyjna może być wypowiedziana w czasie trwania postępowania restrukturyzacyjnego tylko z ważnych powodów i tylko przez wierzycieli wierzytelności cywilnoprawnych mających łącznie ponad 50% sumy wierzytelności objętych ugodą.

4. W przypadku wypowiedzenia ugody restrukturyzacyjnej minister właściwy do spraw transportu umarza postępowanie restrukturyzacyjne.

Art. 33i. 1. Kwota umorzonych zobowiązań cywilnoprawnych PKP SA nie stanowi przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym.

2. Wysokość umorzonych zobowiązań cywilnoprawnych, z wyjątkiem odsetek, w tym skapitalizowanych, stanowi koszt uzyskania przychodu wierzyciela PKP SA objętego restrukturyzacją, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym:

- 1) w całości, gdy wierzytelność była uprzednio zaliczona do przychodów należnych;
- 2) w 50%, gdy wierzytelność powstała w wyniku udzielenia kredytu lub pożyczki przez bank lub jednostkę organizacyjną uprawnioną do udzielania kredytów (pożyczek) na podstawie odrębnych ustaw regulujących zasady ich funkcjonowania.

Art. 33j. 1. PKP SA jest obowiązana do wykonywania postanowień ugody restrukturyzacyjnej.

2. Wykonanie postanowień ugody restrukturyzacyjnej stanowi podstawę zakończenia postępowania restrukturyzacyjnego.

3. Decyzję o zakończeniu postępowania restrukturyzacyjnego wydaje minister właściwy do spraw transportu.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 3, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 33k. 1. Minister właściwy do spraw transportu umarza postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli upłynął termin zakończenia restrukturyzacji określony w decyzji restrukturyzacyjnej, a postanowienia ugody restrukturyzacyjnej nie zostały wykonane.

2. Minister właściwy do spraw transportu może przed terminem zakończenia postępowania restrukturyzacyjnego, określonym w decyzji restrukturyzacyjnej, umorzyć postępowanie restrukturyzacyjne w przypadku, gdy PKP SA nie wykonuje postanowień ugody restrukturyzacyjnej.

3. Pomimo umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego ugoda wiąże strony, chyba że jej postanowienia stanowią inaczej.

Art. 33l. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się również do spółek utworzonych na podstawie art. 14, 15 i art. 19.

Rozdział 4b

Rekompensata dla PKP Przewozy Regionalne sp. z o.o. z tytułu wykonywania przewozów pasażerskich w ramach obowiązku świadczenia usług publicznych w okresie od dnia 1 października 2001 r. do dnia 30 kwietnia 2004 r.

Art. 33m. 1. Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw transportu przekazuje PKP Przewozy Regionalne sp. z o.o., zwanej dalej „PKP PR”, tytułem rekompensaty za straty poniesione przez PKP PR w związku z wykonywaniem przewozów pasażerskich w ramach obowiązku świadczenia usług publicznych w okresie od dnia 1 października 2001 r. do dnia 30 kwietnia 2004 r. dotację w kwocie 2 160 000 000 zł, przy czym kwota:

- 1) 500 000 000 zł zostanie przekazana – w terminie do dnia 31 lipca 2008 r.;
- 2) 883 000 000 zł zostanie przekazana w równych transzach miesięcznych – w terminie do dnia 30 listopada 2008 r.;
- 3) 777 000 000 zł zostanie przekazana – w terminie do dnia 30 listopada 2009 r.

2. Kwoty, o których mowa w ust. 1, mogą być przekazywane zgodnie ze szczegółowym harmonogramem określonym w umowie zawartej między ministrem właściwym do spraw transportu a PKP PR.

3. Kwoty, o których mowa w ust. 1, zwiększają kapitał zapasowy PKP PR.

Art. 33n. 1. Dotacja, o której mowa w art. 33m ust. 1, przeznaczona jest na spłatę zobowiązań PKP PR powstałych w związku z wykonywaniem przewozów pasażerskich w ramach obowiązku świadczenia usług publicznych, z tym że kwota 300 000 000 zł z kwoty określonej w art. 33m ust. 1 pkt 3 przeznaczona jest na spłatę pożyczek udzielonych PKP PR przez PKP SA na dofinansowanie regionalnych przewozów pasażerskich wykonywanych w ramach obowiązku świadczenia usług publicznych.

2. Dotacja, o której mowa w ust. 1, stanowi zaspokojenie wszelkich roszczeń PKP PR o wypłatę rekompensaty w związku z wykonywaniem przewozów pasażerskich w ramach obowiązku świadczenia usług publicznych.

Art. 33o. PKP PR najpóźniej następnego dnia roboczego po otrzymaniu środków finansowych, o których mowa w art. 33m ust. 1, dokona spłaty zobowiązań określonych w art. 33n ust. 1 w kwocie otrzymanej z budżetu państwa.

Art. 33p. Środki pieniężne, o których mowa w art. 33m, nie podlegają egzekucji ani nie mogą stanowić przedmiotu zabezpieczenia roszczeń.

Rozdział 4c

Zasady udzielenia PKP SA pożyczek na podwyższenie kapitału zakładowego PLK SA oraz przeniesienie udziałów PKP PR na rzecz samorządów województw

Art. 33r. 1. PKP SA otrzyma z budżetu państwa w 2008 r. i w 2009 r., na zasadach określonych w ustawie, pożyczki w łącznej kwocie 1 860 000 000 zł, z tym że pożyczkę w kwocie:

- 1) 1 383 000 000 zł – w terminie do dnia 30 września 2008 r.;
- 2) 477 000 000 zł – w terminie do dnia 30 września 2009 r.

2. Pożyczki, o których mowa w ust. 1, zostaną udzielone na podstawie umów zawartych w 2008 r. i w 2009 r. pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych a PKP SA.

3. Pożyczki, o których mowa w ust. 1, mogą zostać przekazane PKP SA w ratach. Pierwsza rata każdej z pożyczek nie może stanowić mniej niż 35% kwot określonych odpowiednio w ust. 1 pkt 1 i 2, a ich przekazanie powinno nastąpić nie później niż do dnia 30 czerwca odpowiednio 2008 r. i 2009 r.

4. Umowy, o których mowa w ust. 2, określą w szczególności terminy przekazywania rat pożyczek, wysokość odsetek, terminy i sposób zwrotu pożyczek wraz z odsetkami oraz innymi kosztami z nimi związanymi.

Art. 33s. 1. PKP SA niezwłocznie przeznaczy środki finansowe uzyskane z pożyczek, o których mowa w art. 33r, na podwyższenie kapitału zakładowego PLK SA.

2. PLK SA przeznaczy środki finansowe uzyskane w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego na realizację inwestycji wynikających z umów i porozumień międzynarodowych, przygotowanie i realizację inwestycji obejmujących linie kolejowe o znaczeniu państwowym, a także na remont i utrzymanie infrastruktury kolejowej w celu zmniejszenia kosztów i wysokości opłat za korzystanie z niej.

Art. 33t. 1. Wykonanie zobowiązań PKP SA z tytułu pożyczek, o których mowa w art. 33r ust. 1, wraz z odsetkami oraz innymi kosztami z nimi związanymi nastąpi w terminach określonych w umowach, o których mowa w art. 33r ust. 2, jednak nie później niż do dnia 31 grudnia 2009 r.

2. Zobowiązania PKP SA z tytułu udzielonych pożyczek, o których mowa w art. 33r ust. 1, wraz z odsetkami oraz innymi kosztami z nimi związanymi mogą być również uregulowane poprzez przeniesienie na rzecz Skarbu Państwa:

- 1) wszystkich udziałów PKP SA w PKP PR;
 - 2) w pozostałej części odpowiedniej ilości akcji PKP SA w PLK SA.
3. Warunkiem wykonania zobowiązań w sposób, o którym mowa w ust. 2, jest:
- 1) wykonanie w terminie określonym w umowie zawartej w 2008 r., o której mowa w art. 33r ust. 2, czynności niezbędnych do przeprowadzenia przed objęciem przez samorzady województw udziałów w kapitale zakładowym PKP PR, wskazanych w tej umowie;
 - 2) spłata pożyczki, o której mowa w art. 33r ust. 1 pkt 1, poprzez przeniesienie na rzecz Skarbu Państwa udziałów PKP PR lub akcji PLK SA.

4. Przeniesienie udziałów lub akcji, o których mowa w ust. 2, nastąpi na podstawie umów zawartych pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych a PKP SA.

5. Wykonanie zobowiązań PKP SA w sposób, o którym mowa w ust. 2, nastąpi według wartości nominalnej udziałów lub akcji.

6. (uchylony)

7. Z dniem wykonania zobowiązań, o których mowa w ust. 1, zobowiązania PKP SA związane z pożyczkami wygasają.

Art. 33u. 1. Należące do Skarbu Państwa udziały w kapitale zakładowym PKP PR obejmują samorzady województw w dniu nabycia przez Skarb Państwa wszystkich udziałów w kapitale zakładowym PKP PR, nie wcześniej jednak niż w dniu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie ust. 3.

2. Samorzady województw obejmą udziały w kapitale zakładowym PKP PR w liczbie określonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 3.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, liczbę udziałów w kapitale zakładowym PKP PR objętych przez poszczególne samorzady województw, biorąc pod uwagę powierzchnię województw, liczbę ich mieszkańców i długość linii kolejowych na ich terenie, według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2006 r., oraz średnią pracę eksploatacyjną rozumianą jako iloczyn liczby pociągów i liczby przebytych przez nie kilometrów w zakresie regionalnych przewozów pasażerskich wykonywanych w ostatnich 3 latach kalendarzowych.

4. Minister właściwy do spraw transportu niezwłocznie zawiadomi zarządy województw o dniu objęcia przez samorzady województw udziałów w spółce PKP PR.

5. W terminie 30 dni od dnia, o którym mowa w ust. 1, Zarząd PKP PR zwoła pierwsze po zmianie właściciela spółki zgromadzenie wspólników, informując o tym jednocześnie ministra właściwego do spraw transportu.

6. Minister właściwy do spraw transportu zwoła niezwłocznie pierwsze zgromadzenie wspólników PKP PR, jeśli zarząd spółki nie zwoła go w terminie określonym w ust. 5.

7. W przypadku zbywania udziałów w kapitale zakładowym PKP PR wspólnikom tej spółki przysługuje prawo pierwokupu. W razie niezrealizowania prawa pierwokupu przez wspólników prawo pierwokupu przysługuje Skarbowi Państwa. Szczegółowe zasady oraz terminy wykonywania prawa pierwokupu przez wspólników i Skarb Państwa określi umowa spółki.

Rozdział 4d¹⁵⁾

Zasady przekazywania skarbowych papierów wartościowych na podwyższenie kapitału zakładowego PLK SA

Art. 33w. 1. W latach 2020–2024 minister właściwy do spraw finansów publicznych może przekazać PLK SA, na wniosek ministra właściwego do spraw transportu, skarbowe papiery wartościowe z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego PLK SA.

2. Łączna wartość nominalna skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć w:

- 1) 2020 r. – 4 900 000 000 zł;
- 2) 2021 r. – 2 300 000 000 zł;
- 3) 2022 r. – 1 200 000 000 zł;

¹⁵⁾ Rozdział dodany przez art. 4 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

- 4) 2023 r. – 1 200 000 000 zł;
- 5) 2024 r. – 1 700 000 000 zł.

3. Akcje w podwyższonym kapitale zakładowym PLK SA zostaną objęte przez Skarb Państwa.

Art. 33x. Do podwyższenia kapitału zakładowego PLK SA stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych.

Art. 33y. 1. Minister właściwy do spraw budżetu określi w liście emisyjnym warunki emisji skarbowych papierów wartościowych oraz sposób realizacji świadczeń z nich wynikających.

2. List emisyjny zawiera w szczególności:

- 1) datę emisji;
- 2) powołanie podstawy prawnej emisji;
- 3) jednostkową wartość nominalną w złotych;
- 4) cenę i sposób jej ustalenia;
- 5) stopę procentową lub sposób jej obliczania;
- 6) określenie sposobu i terminów wypłaty należności głównej oraz należności ubocznych;
- 7) datę, od której nalicza się oprocentowanie skarbowych papierów wartościowych tej emisji;
- 8) termin wykupu oraz zastrzeżenia w przedmiocie możliwości wcześniejszego wykupu.

3. Emisja skarbowych papierów wartościowych następuje z dniem zarejestrowania skarbowych papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych oraz w kwocie równej wartości nominalnej wyemitowanych papierów wartościowych.

4. Do emisji skarbowych papierów wartościowych nie stosuje się przepisów art. 98 i art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.¹⁶⁾) oraz przepisów wydanych na podstawie art. 97 tej ustawy.

Art. 33z. 1. Skarbowe papiery wartościowe, o których mowa w art. 33w ust. 1, PLK SA może posiadać do terminu ich wykupu albo podejmować czynności w zakresie rozporządzania nimi za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić zgody na rozporządzanie skarbowymi papierami wartościowymi, o których mowa w art. 33w ust. 1, uwzględniając w szczególności konieczność zapewnienia stabilności finansów publicznych oraz poziom deficytu i długu sektora finansów publicznych oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013, str. 1 i Dz. Urz. UE L 207 z 04.08.2015, str. 35).

3. Środki uzyskane z tytułu skarbowych papierów wartościowych mogą być przeznaczone wyłącznie na finansowanie inwestycji realizowanych przez PLK SA w ramach programów wieloletnich, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Rozdział 4e¹⁷⁾

Zasady przekazywania PLK SA środków budżetu państwa na podwyższenie kapitału zakładowego PLK SA

Art. 33za. 1. W roku 2020 minister właściwy do spraw aktywów państwowych przekazuje, na wniosek ministra właściwego do spraw transportu, środki z budżetu państwa, w wysokości 850 000 tys. zł, z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego PLK SA.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na inwestycje kapitałowe realizowane przez PLK SA, polegające na podwyższeniu kapitału zakładowego spółek zależnych PLK SA w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych i objęciu przez PLK SA nowo utworzonych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym.

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1622, 1649, 2020 i 2473 oraz z 2020 r. poz. 284, 374, 568, 695 i 1175.

¹⁷⁾ Rozdział dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 7.

3. Środki pochodzące z podwyższenia kapitału zakładowego, o którym mowa w ust. 2, spółki zależne PLK SA przeznaczają na zakup środków trwałych w postaci maszyn i urządzeń lub nieruchomości w celu zwiększenia potencjału realizowanych przez nie inwestycji.

Art. 33zb. 1. W roku 2020 minister właściwy do spraw aktywów państwowych przekazuje, na wniosek ministra właściwego do spraw transportu, środki z budżetu państwa, w wysokości 1 000 000 tys. zł, z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego PLK SA.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na zadania w zakresie budowy, przebudowy, rozbudowy lub modernizacji przystanków kolejowych oraz infrastruktury towarzyszącej, realizowane w ramach programów wieloletnich, o których mowa w art. 136 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 33zc. 1. Akcje w podwyższonym kapitale zakładowym PLK SA obejmuje Skarb Państwa.

2. Do podwyższenia kapitału zakładowego PLK SA stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Rozdział 5

Restrukturyzacja majątkowa

Art. 34. 1. Grunty będące własnością Skarbu Państwa, znajdujące się w dniu 5 grudnia 1990 r. w posiadaniu PKP, co do których PKP nie legitymowało się dokumentami o przekazaniu mu tych gruntów w formie prawem przewidzianej i nie legitymuje się nimi do dnia wykreślenia z rejestru przedsiębiorstw państwowych³⁾, stają się z dniem wejścia w życie ustawy, z mocy prawa, przedmiotem użytkowania wieczystego PKP.

2. Nabycie prawa, o którym mowa w ust. 1, następuje bez obowiązku wniesienia pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego.

3. Budynki, inne urządzenia i lokale znajdujące się na gruntach, o których mowa w ust. 1, stają się z mocy prawa, nieodpłatnie, własnością PKP.

4. Nabycie praw, o których mowa w ust. 1 i ust. 3, nie może naruszać praw osób trzecich.

Art. 34a. Grunty, o których mowa w art. 34, z dniem 1 czerwca 2003 r. nie podlegają komunalizacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. poz. 191, z późn. zm.¹⁸⁾).

Art. 35. 1. Nabycie praw, o których mowa w art. 34 ust. 1 i ust. 3, potwierdza wojewoda, w drodze decyzji administracyjnej, po złożeniu wniosku przez PKP lub PKP SA.

2. Ostateczna decyzja stwierdzająca nabycie praw, o których mowa w art. 34 ust. 1 i ust. 3, stanowi podstawę do dokonania wpisów do ksiąg wieczystych oraz ewidencji gruntów i budynków.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób potwierdzania posiadania przez PKP gruntów, o których mowa w art. 34 ust. 1, w tym rodzaje dokumentów stanowiących dowody w tych sprawach.

Art. 36. 1. Wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu nabycia przez PKP własności budynków, innych urządzeń i lokali, nieuiszczone w całości lub w części przed wejściem w życie ustawy, wygasają.

2. Kwoty uiszczone przez PKP z tytułu nabycia własności przed wejściem w życie ustawy nie podlegają zwrotowi.

Art. 37. Nabycie przez PKP na podstawie art. 200 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami prawa użytkowania wieczystego gruntów następuje bez obowiązku wniesienia pierwszej opłaty, a nabycie własności budynków, innych urządzeń i lokali następuje nieodpłatnie.

Art. 37a. 1. Grunty wchodzące w skład linii kolejowych pozostające w dniu 28 lutego 2003 r. we władaniu PKP SA, niestanowiące własności Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub PKP SA stają się z dniem 1 czerwca 2003 r. z mocy prawa własnością Skarbu Państwa za odszkodowaniem, z zastrzeżeniem ust. 7.

2. Do gruntów, o których mowa w ust. 1, PKP SA przysługuje z mocy prawa z dniem 1 czerwca 2003 r. prawo użytkowania wieczystego i prawo własności budynków, lokali i innych urządzeń znajdujących się na tych gruntach.

3. Nabycie prawa użytkowania wieczystego następuje bez wniesienia pierwszej opłaty.

4. Nabycie praw, o których mowa w ust. 1 i 2, potwierdza wojewoda, w drodze decyzji.

5. Nabycie praw, o których mowa w ust. 1 i 2, nie może naruszać praw osób trzecich.

¹⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1990 r. poz. 253 i 541, z 1991 r. poz. 151, z 1992 r. poz. 20, z 1993 r. poz. 180, z 1994 r. poz. 3 i 285, z 1996 r. poz. 102 i 496, z 1997 r. poz. 43, z 2002 r. poz. 1271, z 2004 r. poz. 1492, z 2017 r. poz. 653 oraz z 2020 r. poz. 462.

6. Ostateczna decyzja, o której mowa w ust. 4, stanowi podstawę do ujawnienia w księdze wieczystej prawa własności Skarbu Państwa i prawa użytkowania wieczystego PKP SA.

7. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, będzie ustalane i wypłacane według zasad i trybu określonych w przepisach o odszkodowaniach za wyłączone nieruchomości, na wniosek dotychczasowego właściciela gruntu, złożony w okresie od dnia 1 czerwca 2003 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. Po upływie tego okresu roszczenie o odszkodowanie nie przysługuje. Roszczenie o odszkodowanie nie przysługuje również w przypadku, gdy grunt, o którym mowa w ust. 1, pozostawał do dnia 31 maja 2003 r. w posiadaniu samoistnym PKP SA lub jej poprzedników prawnych nieprzerwanie przez okres co najmniej 30 lat.

8. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 7, wypłaca PKP SA.

9. Podstawę do ustalenia wysokości odszkodowania stanowi wartość gruntu według stanu z dnia 1 czerwca 2003 r., przy czym nie uwzględnia się wzrostu jego wartości spowodowanego trwałymi nakładami poczynionymi po utracie władania gruntem przez dotychczasowego właściciela.

Art. 37b. 1. Jeżeli grunty, o których mowa w art. 37a ust. 1, nie mają założonej księgi wieczystej lub zbioru dokumentów, przy potwierdzaniu nabycia praw, o których mowa w art. 37a ust. 1 i 2, przyjmuje się inne dokumenty stwierdzające prawa do tych gruntów oraz dane z katastru nieruchomości służące do jej oznaczenia.

2. W przypadku gruntów, dla których ze względu na brak księgi wieczystej, zbioru dokumentów albo innych dokumentów nie można ustalić osób, którym przysługują do nich prawa rzeczowe, informację o zamiarze potwierdzenia nabycia praw, o których mowa w art. 37a ust. 1 i 2, wojewoda podaje do publicznej wiadomości w drodze obwieszczenia zawierającego w szczególności wykaz nieruchomości, przez które przebiega linia kolejowa, uwzględniając numer ewidencyjny działki, numer obrębu ewidencyjnego, powierzchnię i położenie nieruchomości. Obwieszczenie podaje się do publicznej wiadomości w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg linii kolejowej, w prasie o zasięgu ogólnopolskim oraz na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego i urzędów gmin właściwych ze względu na przebieg linii kolejowej.

3. Jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia obwieszczenia, o którym mowa w ust. 2, w prasie o zasięgu ogólnopolskim nie zgłoszą się osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do nieruchomości określonych w obwieszczeniu, wojewoda wydaje decyzję, o której mowa w art. 37a ust. 4. Decyzję ogłasza się w sposób określony w ust. 2. Doręczenie decyzji uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Art. 38. Zwalnia się od podatku dochodowego dochód PKP lub PKP SA z tytułu nieodpłatnego nabycia praw majątkowych, o których mowa w art. 34, 37 i art. 37a, oraz zwolnienia z długu, o którym mowa w art. 36.

Rozdział 6

Gospodarowanie mieniem

Art. 39. 1.¹⁹⁾ PKP SA gospodaruje mieniem, w szczególności przez wnoszenie do spółek, sprzedaż, oddawanie do odpłatnego korzystania w drodze umów prawa cywilnego, a także przez zbywanie mienia zbędnego, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3a.

2. Gospodarowanie budynkami mieszkalnymi i lokalami mieszkalnymi regulują przepisy rozdziału 7 oraz przepisy art. 81.

3. Mienie PKP SA może być przekazane nieodpłatnie, w drodze umowy, na własność jednostkom samorządu terytorialnego, na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi służącymi wykonywaniu zadań własnych tych jednostek w dziedzinie transportu.

3a.²⁰⁾ Grunty pozostałe po zlikwidowanych liniach kolejowych lub bocznicach kolejowych wraz z zabudowaną infrastrukturą mogą być przekazane w użyczenie jednostkom samorządu terytorialnego na cele transportowe za zgodą ministra właściwego do spraw transportu wyrażoną w drodze decyzji.

3b.²⁰⁾ Z wnioskiem o wyrażenie zgody na użyczenie, o którym mowa w ust. 3a, może wystąpić PKP SA, określając we wniosku:

- 1) przedmiot rozporządzenia z wyszczególnieniem danych ewidencyjnych identyfikujących grunt;
- 2) jednostkę samorządu terytorialnego, na rzecz której nastąpi użyczenie;
- 3) uzasadnienie czynności prawnej.

¹⁹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 4 pkt 4 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

²⁰⁾ Dodany przez art. 4 pkt 4 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

3c.²⁰⁾ Do wniosku, o którym mowa w ust. 3b, dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające prawo do gruntu;
- 2) projekt umowy użyczenia;
- 3) inne dokumenty potwierdzające dane i informacje zawarte we wniosku.

4. Mienie, którego zagospodarowanie, na zasadach określonych w ust. 1 i ust. 2, nie jest możliwe, a względy ekonomiczne nie uzasadniają jego utrzymywania, może zostać zlikwidowane lub przekazane nieodpłatnie Skarbowi Państwa, jednostkom samorządu terytorialnego lub państwowym jednostkom organizacyjnym.

4a. Nieruchomości PKP SA mogą być:

- 1) zbywane w trybie bezprzetargowym według ceny rynkowej na rzecz Skarbu Państwa w celu włączenia do Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2020 r. poz. 1100 i 2127), do Zasobu Spółki Celowej, o której mowa w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 234 i 1378), w tym na własność tej Spółki;
- 2) przedmiotem zamiany z nieruchomościami, w stosunku do których:
 - a) na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości, Krajowy Zasób Nieruchomości wykonuje prawo własności i inne prawa rzeczowe na rzecz Skarbu Państwa,
 - b) na mocy ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym, Spółka Celowa wykonuje prawo własności i inne prawa rzeczowe na rzecz Skarbu Państwa,
 - c) Spółka Celowa, o której mowa w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym, jest właścicielem.

5. PKP SA może pomniejszyć kapitał zapasowy o wartość księgową netto przekazywanego mienia w postaci środków trwałych.

Art. 39a. 1. W 2010 r. PKP SA wniesie w formie wkładu niepieniężnego do spółki Przewozy Regionalne sp. z o.o., zwanej dalej „PR”, nieruchomości niezbędne do prowadzenia działalności w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich, określone uchwałą walnego zgromadzenia PKP SA, według wartości skorygowanej aktywów netto, nie wyższej niż 300 mln zł.

2. Skarb Państwa, reprezentowany przez ministra właściwego do spraw transportu, nabędzie ze środków, o których mowa w art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o Funduszu Kolejowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 510, z 2019 r. poz. 1123 oraz z 2020 r. poz. 462 i 1747), od PKP SA udziały objęte w kapitale zakładowym PR w zamian za wniesiony wkład niepieniężny, o którym mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia zarejestrowania podwyższonego kapitału zakładowego w PR z tytułu wniesienia tego wkładu.

3. Z dniem nabycia przez Skarb Państwa od PKP SA udziałów w kapitale zakładowym PR podlegają one nieodpłatnemu przekazaniu na rzecz samorządów województw proporcjonalnie do liczby objętych przez nie udziałów w PR zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 33u ust. 3 ustawy.

4. Minister właściwy do spraw transportu niezwłocznie po nabyciu przez Skarb Państwa udziałów w kapitale zakładowym PR zawiadomi, w formie pisemnej, zarządy województw o dniu objęcia przez samorządy województw udziałów w kapitale zakładowym PR i liczbie tych udziałów oraz informację o tym poda do publicznej wiadomości w formie komunikatu ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 39b. 1. Mienie PKP SA lub mienie spółek, o których mowa w art. 14 ust. 1 i art. 15 ust. 1, będące pojazdem historycznym w rozumieniu art. 4 pkt 6h ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym można nieodpłatnie przekazać w drodze umowy darowizny na rzecz organizacji pozarządowej posiadającej osobowość prawną oraz status organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) lub posiadającej świadectwo bezpieczeństwa lub certyfikat bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4 pkt 18 i 18a ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, oraz co najmniej pięcioletnie doświadczenie w zakresie sprawowania opieki nad zabytkami ruchomymi, będącymi wytworami techniki kolejowej, realizowanej w sposób określony w art. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282, 782 i 1378).

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) określenie celu darowizny;
- 2) wykaz darowanego mienia;

- 3) oświadczenie obdarowanego o posiadaniu co najmniej pięcioletniego doświadczenia w zakresie sprawowania opieki nad zabytkami ruchomymi, będącymi wytworami techniki kolejowej, realizowanej w sposób określony w art. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- 4) zobowiązanie obdarowanego do nierozporządzania darowanym mieniem bez zgody darczyńcy;
- 5) zobowiązanie obdarowanego do utrzymania darowanego mienia w stanie niepogorszonym;
- 6) określenie zasad odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy, w tym nakładania kary umownej za niewykonanie zobowiązań, o których mowa w pkt 4 i 5, w wysokości nie niższej niż trzykrotność wartości rynkowej darowanego mienia ustalonej na dzień zawarcia umowy;
- 7) zobowiązanie obdarowanego do poddania się kontrolom darowanego mienia na żądanie darczyńcy.

3. Informacje o zawarciu umowy, o której mowa w ust. 1, w tym wykaz darowanego mienia, udostępnia się na stronie internetowej darczyńcy.

Art. 39c. 1. Mienie PKP SA albo PLK SA będące materiałami lub urządzeniami uzyskanymi w wyniku remontu, odnowienia, modernizacji lub likwidacji infrastruktury kolejowej można nieodpłatnie przekazać w drodze umowy darowizny na rzecz jednostki samorządu terytorialnego albo organizacji pozarządowej, zarządzającej drogą kolejową, o której mowa w art. 17d ust. 2 pkt 1 lit. a, lit. b tiret drugie i lit. c ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, w celu jej utrzymania lub poprawy stanu technicznego.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) określenie celu darowizny;
- 2) wykaz darowanego mienia;
- 3) zobowiązanie obdarowanego do nierozporządzania darowanym mieniem bez zgody darczyńcy;
- 4) określenie zasad odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy, w tym nakładania kary umownej za niewykonanie zobowiązania, o którym mowa w pkt 3, w wysokości nie niższej niż trzykrotność wartości rynkowej darowanego mienia ustalonej na dzień zawarcia umowy;
- 5) zobowiązanie obdarowanego do poddania się kontrolom darowanego mienia na żądanie darczyńcy.

3. Informacje o zawarciu umowy, o której mowa w ust. 1, w tym wykaz darowanego mienia, udostępnia się na stronie internetowej darczyńcy.

Art. 39d.²¹⁾ Mienie PKP SA lub PLK SA, inne niż określone w art. 39b, będące jednocześnie zabytkiem w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami może zostać oddane w drodze umowy do korzystania, w tym nieodpłatnego, jednostce samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowej posiadającej osobowość prawną oraz status organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz co najmniej pięcioletnie doświadczenie w zakresie sprawowania opieki nad zabytkami będącymi wytworami techniki kolejowej, realizowanej w sposób określony w art. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Przepisy art. 39b ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 40. 1. Zbycie przez PKP SA składników aktywów trwałych w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości następuje w drodze przetargu, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. PKP SA może zbyć składniki aktywów trwałych bez przeprowadzenia przetargu, w przypadku gdy:

- 1) nabywcą jest jednostka samorządu terytorialnego lub Skarb Państwa, a przedmiotem zbycia są nieruchomości przeznaczone na cele publiczne w planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- 2) nabywcą jest właściwa miejscowo gmina, a przedmiotem zbycia są urządzenia infrastruktury technicznej w rozumieniu art. 143 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wraz z zajętymi pod nie gruntami, jeżeli urządzenia te nie mogą być odrębnym przedmiotem obrotu cywilnoprawnego;
- 3) przedmiotem zbycia jest składnik aktywów trwałych, którego wartość rynkowa nie przekracza równowartości w złotych kwoty 5000 euro, z zastrzeżeniem pkt 4;
- 4) przedmiotem zbycia jest nieruchomość lub jej części, jeśli mogą poprawić warunki zagospodarowania nieruchomości przyległej, stanowiącej własność lub oddanej w użytkowanie wieczyste osobie, która zamierza tę nieruchomość lub jej części nabyć, jeżeli nie mogą być zagospodarowane jako odrębne nieruchomości, której wartość rynkowa nie przekracza równowartości w złotych kwoty 15 000 euro;

²¹⁾ Dodany przez art. 4 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

- 5) zbycie akcji albo udziałów następuje na zasadach określonych w art. 20 ust. 4 oraz art. 20a ustawy;
- 6) przedmiotem zbycia są akcje albo udziały w spółkach innych niż określone w art. 14, art. 19 i art. 20a ustawy, a także inne składniki finansowych aktywów trwałych albo licencje, patenty lub inne prawa własności przemysłowej, jeżeli odmienny niż przetarg tryb zbycia określa uchwała walnego zgromadzenia lub statut PKP SA;
- 6a) składniki aktywów trwałych są wnoszone do spółki jako wkład niepieniężny na pokrycie podwyższonego kapitału zakładowego w zamian za objęcie akcji lub udziałów tej spółki, w szczególności w celu realizacji programu rządowego;
- 7) zbycie następuje w postępowaniu likwidacyjnym, na zasadach określonych uchwałą walnego zgromadzenia i z zachowaniem odrębnych przepisów;
- 8) przeniesienie własności rzeczy lub praw majątkowych następuje w zamian za wygaśnięcie zaległości podatkowych na warunkach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

3. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb organizowania przez PKP SA przetargów oraz rokowań na zbycie aktywów trwałych, w tym:

- 1) sposób zamieszczania ogłoszeń o przetargu i dane, które powinny być zamieszczone w ogłoszeniu,
- 2) wymagania, jakie powinien spełniać oferent oraz jakim powinna odpowiadać oferta,
- 3) termin składania ofert oraz zakończenia przetargu,
- 4) sposób sporządzania oraz treść protokołu z przeprowadzonego przetargu,
- 5) warunki, w których dopuszcza się odstąpienie od przetargu lub obniżenie ceny,
- 6) tryb postępowania przy przeprowadzaniu rokowań po odstąpieniu od przetargu

– z uwzględnieniem konieczności ochrony interesu Skarbu Państwa.

4. W uzasadnionych przypadkach, kierując się interesem spółki, PKP SA może dokonać zbycia środków, o których mowa w ust. 2, na zasadach określonych w ust. 1.

Art. 40a. PKP SA może dokonywać, na warunkach określonych w art. 9 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz ust. 3–6 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, likwidacji linii kolejowej lub odcinka linii kolejowej, niepodlegającej wniesieniu w formie wkładu niepieniężnego do PLK SA jako zbędnej dla jej działalności.

Rozdział 7

Zasoby mieszkaniowe

Art. 41. 1. PKP SA prowadzi działalność w zakresie ustanawiania odrębnej własności i sprzedaży samodzielnych lokali mieszkalnych wraz z pomieszczeniami przynależnymi, garażami oraz niezbędnymi do korzystania z nich gruntami.

2. Nie podlegają sprzedaży lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach wykorzystywanych do celów zarządzania infrastrukturą kolejową lub eksploatacji i utrzymania infrastruktury kolejowej, a także lokale mieszkalne w budynkach mieszkalnych znajdujących się na gruntach wchodzących w skład linii kolejowej.

Art. 42. 1. Prawo do nabycia lokalu mieszkalnego przysługuje osobom, które zajmują lokal mieszkalny:

- 1) na podstawie umowy najmu;
- 2) po śmierci najemcy, jeżeli są osobami wymienionymi w art. 691 § 1 i 2 Kodeksu cywilnego;
- 3) jeżeli są lub były pracownikami podmiotów utworzonych z zakładów lub jednostek organizacyjnych wydzielonych z PKP w okresie od dnia 1 lipca 1991 r.;
- 3a) jeżeli są lub były pracownikami:
 - a) przedsiębiorstw państwowych lub jednostek organizacyjnych,
 - b) podmiotów utworzonych z zakładów lub jednostek organizacyjnych wydzielonych z przedsiębiorstw państwowych po dniu 1 sierpnia 1990 r.

– które wykonywały lub nadal wykonują zadania na rzecz zbywcy lub jego poprzednika prawnego, bądź też, gdy budynki, w których są oni najemcami lokali, były budowane w ramach wspólnych inwestycji tych podmiotów wraz ze zbywcą lub jego poprzednikiem prawnym;

- 4) jeżeli rozwiązanie z nimi stosunku pracy nastąpiło w związku ze zmianami organizacyjnymi lub zmniejszeniem stanu zatrudnienia w PKP lub PKP SA;
- 5) jeżeli zostały przejęte przez innych pracodawców w trybie przepisu art. 23¹ Kodeksu pracy.

1a. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje osobom bliskim również w stosunku do lokalu, którego prawo najmu osoby te uzyskały w zamian za lokal dotychczas zajmowany w dniu śmierci pracownika lub byłego pracownika PKP. Uprawnienie to przysługuje tylko jednej osobie bliskiej i tylko przy nabyciu jednego lokalu.

2. (uchylony)

3. Osobom zajmującym lokal, niespełniającym warunków, o których mowa w ust. 1 i *ust. 2*, może być sprzedany ten lokal bez możliwości zastosowania przepisu art. 44 ust. 2.

4. Osobom, o których mowa w ust. 1, przysługuje prawo pierwszeństwa w nabyciu lokalu mieszkalnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami na zasadach preferencyjnych, o których mowa w niniejszej ustawie.

5. Mieszkania, których najemcami są osoby, o których mowa w ust. 1, mogą być zbywane wyłącznie, pod rygorem nieważności, na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 43. 1. O przeznaczeniu do sprzedaży lokali mieszkalnych PKP SA zawiadamia na piśmie osoby, o których mowa w art. 42, wyznaczając trzymiesięczny termin na złożenie pisemnego oświadczenia o zamiarze nabycia lokalu mieszkalnego, liczony od dnia doręczenia zawiadomienia osobie zainteresowanej.

2. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, PKP SA zamieszcza informacje dotyczące:

- 1) ceny lokalu mieszkalnego;
- 2) wartości prawa do gruntu przynależnego do tego lokalu mieszkalnego;
- 3) przewidywanego terminu zawarcia umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego;
- 4) skutków niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku nieruchomości, które wymagają uregulowania ich stanu prawnego, termin, o którym mowa w ust. 1, PKP SA wyznacza najpóźniej po upływie 2 miesięcy od dnia, w którym decyzja o uwłaszczeniu stała się prawomocna.

4. W razie niezłożenia oświadczeń przez osoby, o których mowa w art. 42, PKP SA może nieodpłatnie przekazać spółdzielni mieszkaniowej budynek mieszkalny lub niesprzedane lokale mieszkalne wraz z prawem do odpowiedniej przynależnej do nich części gruntu.

5. Wykazy lokali przeznaczonych do sprzedaży podawane są do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty, a także wywieszane są w siedzibach właściwych jednostek organizacyjnych prowadzących ich sprzedaż.

Art. 44. 1. PKP SA dokonuje sprzedaży lokali mieszkalnych w drodze umowy, na wniosek osoby, o której mowa w art. 42.

2. Sprzedaż lokalu mieszkalnego następuje po cenie ustalonej na zasadach określonych w przepisach o gospodarce nieruchomościami, pomniejszonej o:

- 1) 6% za każdy rok pracy najemcy w PKP, PKP SA oraz w przedsiębiorstwach państwowych, jednostkach organizacyjnych i podmiotach, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 3 i 3a,
 - 2) oraz 3% – za każdy rok najmu mieszkania od PKP albo PKP i PKP SA łącznie,
- nie więcej jednak niż o 95%.

2a. Jeżeli osobą uprawnioną jest emeryt, rencista lub wdowa (wdowiec) po niej, to korzysta on (ona) z obniżki 95% ceny.

3. Do okresu pracy lub najmu, od którego zależy pomniejszenie ceny sprzedaży, wlicza się również okres pracy w podmiotach utworzonych z zakładów i jednostek organizacyjnych wydzielonych z PKP w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. oraz w spółkach, o których mowa w art. 14, 15 i art. 19.

4. Na wniosek osoby, o której mowa w art. 42 ust. 1 pkt 2, uwzględnia się zamiast jej okresu pracy lub najmu okres pracy lub najmu osób, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1 i pkt 3–5.

5. Na wniosek osoby uprawnionej, zamiast zaliczonego jej okresu pracy lub najmu uwzględnia się okres pracy lub najmu najemcy, jeżeli jest korzystniejszy.

Art. 45. 1. Na wniosek nabywcy lokalu mieszkalnego należność z tytułu nabycia lokalu może być rozłożona na raty roczne uiszczane w okresie do 10 lat według zasad określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

2. Wierzytelność PKP SA w stosunku do nabywcy z tytułu rozłożenia na raty należności, o której mowa w ust. 1, podlega zabezpieczeniu, w szczególności zabezpieczeniu hipotecznemu.

3. Nabywca lokalu mieszkalnego, dokonując jednorazowo wpłaty należności z tytułu jego nabycia, uzyskuje bonifikatę w wysokości 25% tej należności.

Art. 46. Przepisy art. 42–45 stosuje się odpowiednio do sprzedaży budynków stanowiących samodzielne lokale mieszkalne oraz garaży wraz z niezbędnymi do korzystania z nich gruntami osobom, o których mowa w art. 42.

Art. 46a. 1. W razie niezłożenia pisemnych oświadczeń woli w trybie art. 43 przez osoby, o których mowa w art. 42, PKP SA może nieodpłatnie przekazać gminie budynki mieszkalne lub niesprzedane lokale mieszkalne wraz z prawem do odpowiedniej przynależnej do nich części gruntu oraz towarzyszącymi urządzeniami infrastruktury technicznej.

2. PKP SA składa gminie właściwej ze względu na miejsce położenia nieruchomości, o których mowa w ust. 1, propozycję ich przekazania wraz z:

- 1) pełnymi odpisami z ksiąg wieczystych, urządzonych dla przekazywanych nieruchomości, w szczególności potwierdzającymi prawo PKP SA do gruntów oraz własność położonych na nich budynków i innych urządzeń;
- 2) dokumentacją budowy i dokumentacją powykonawczą budynków i urządzeń, a także książką obiektu budowlanego, a w razie ich braku – inwentaryzacją budynków i urządzeń;
- 3) informacją o tym, kiedy i jakie remonty lub modernizacje zostały w przekazanych obiektach przeprowadzone w okresie ostatnich 10 lat.

3. Nieruchomości, o których mowa w ust. 1, mogą być też przekazane w razie braku dokumentacji, o której mowa w ust. 2 pkt 2. W tym przypadku PKP SA ponosi uzasadnione koszty sporządzenia inwentaryzacji budynków i urządzeń wchodzących w skład nieruchomości, której nie wykonano do dnia jej przekazania.

4. Przekazania nieruchomości, o których mowa w ust. 1, dokonuje się w drodze umowy zawartej w formie aktu notarialnego.

5. Od dnia zawarcia umowy przechodzą na gminę wierzytelności związane z przekazywanymi nieruchomościami, w tym wierzytelności z tytułu zaległych czynszów.

6. PKP SA wypłaca gminie kaucje mieszkaniowe wniesione przez najemców, najpóźniej w dniu zawarcia umowy, w takiej wysokości, w jakiej należałoby je w tym dniu zwrócić najemcom, powiadamiając ich o tym.

7. Umowy najmu lokali mieszkalnych, mieszczących się w przekazanych gminie budynkach, przekształcają się, z mocy prawa, z dniem przekazania – w umowy najmu zawarte na czas nieoznaczony. Do umów tych mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611).

8. PKP SA pomniejsza kapitał zapasowy o wartość księgową netto przekazywanych nieruchomości, o których mowa w ust. 1.

Art. 47. PKP SA może przekazać, w drodze umowy, nieodpłatnie jednostce samorządu terytorialnego, spółdzielni mieszkaniowej albo wspólnocie mieszkaniowej urządzenia wchodzące w skład infrastruktury technicznej wraz z niezbędnymi do korzystania z nich gruntami.

Art. 47a. 1. Jednostka samorządu terytorialnego, która w trybie przepisów ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych nabyła prawo własności nieruchomości wraz z budynkami mieszkalnymi będącymi do dnia wejścia w życie tej ustawy w posiadaniu PKP lub PKP SA, a lokale mieszkalne zajmują osoby określone w art. 42 ust. 1, stosuje do sprzedaży tych lokali odpowiednio przepisy art. 42 ust. 2 i 3 oraz art. 43–46.

2. Przepis ust. 1, stosuje się również do spółdzielni mieszkaniowej i gminy, którym na podstawie art. 43 ust. 4, art. 46a lub art. 81 ust. 1 zostały przekazane nieruchomości wraz z budynkami mieszkalnymi będącymi dotychczas w posiadaniu PKP lub PKP SA, a lokale mieszkalne zajmują osoby określone w art. 42 ust. 1.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do nakładów zwiększających wartość nieruchomości poniesionych przez jednostkę samorządu terytorialnego lub spółdzielnię mieszkaniową.

Rozdział 8

Restrukturyzacja zatrudnienia

Art. 48. Pracownicy, z którymi rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w latach 2000–2003 z przyczyn dotyczących zakładu pracy w:

- 1) PKP lub PKP SA,
- 2) spółkach ze 100-procentowym udziałem PKP utworzonych po dniu 31 sierpnia 1999 r. na podstawie art. 13 ustawy, o której mowa w art. 1 pkt 1,
- 3) państwowych jednostkach organizacyjnych utworzonych po dniu 31 sierpnia 1999 r. na podstawie art. 44 ustawy, o której mowa w art. 1 pkt 1,
- 4) spółkach utworzonych na podstawie art. 14, 15 i art. 19,

a którzy nie spełniają warunków umożliwiających uzyskanie prawa do emerytury, urlopu kolejowego lub świadczenia przedemerytalnego, mają prawo do jednorazowej odprawy pieniężnej.

Art. 49. 1. Pracownikowi, z którym w latach 2000–2003 został rozwiązany stosunek pracy z przyczyn, o których mowa w art. 48, mającemu stałe miejsce zamieszkania na obszarze powiatu, w którym stopa bezrobocia w dniu rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem jest większa niż przeciętna stopa bezrobocia w kraju, przysługuje, z zastrzeżeniem art. 50 ust. 1, jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości 30 000 zł.

2. Pracownikowi, z którym w latach 2000–2003 został rozwiązany stosunek pracy z przyczyn, o których mowa w art. 48, mającemu stałe miejsce zamieszkania na obszarze powiatu, w którym stopa bezrobocia w dniu rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem jest równa przeciętnej stopie bezrobocia w kraju lub niższa od niej, przysługuje, z zastrzeżeniem art. 50 ust. 1, jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości 20 000 zł.

3. Wysokość stopy bezrobocia przyjmuje się według obowiązującej, w dniu rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem, wielkości ogłoszonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 50. 1. Jednorazową odprawę pieniężną otrzymuje pracownik, który był zatrudniony u pracodawców określonych w art. 48 łącznie i nieprzerwanie co najmniej 5 lat, niezależnie od formy stosunku pracy przed dniem wypowiedzenia lub rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

2. Odprawa pieniężna, o której mowa w art. 49, nie przysługuje pracownikom w okolicznościach, o których mowa w art. 8 ust. 3 *ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2002 r. poz. 980, 1146 i 1679 oraz z 2003 r. poz. 844)*²²⁾.

3. Pracownikom, o których mowa w art. 48, nie przysługuje odprawa pieniężna określona w art. 8 ust. 1 *ustawy*²²⁾, o której mowa w ust. 2, ani żadne inne świadczenie z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

4. (uchylony)

Art. 51. 1. Pracownikowi, zatrudnionemu u pracodawców określonych w art. 48, któremu w latach 2000–2001 ze względu na wiek oraz łączny staż pracy, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, brakuje nie więcej niż 3 lata do nabycia prawa do emerytury, w szczególności do emerytury kolejowej, może być przyznane prawo do urlopu kolejowego, w wymiarze do lat 3, pod warunkiem złożenia przez pracownika oświadczenia o wyrażeniu zgody na rozwiązanie stosunku pracy z dniem zakończenia urlopu kolejowego.

2. Prawo do urlopu kolejowego może być przyznane pracownikowi, który był zatrudniony na kolei, w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co najmniej 15 lat, w tym w zakładach pracy określonych w art. 48 łącznie i nieprzerwanie co najmniej 5 lat, niezależnie od formy stosunku pracy, przed skierowaniem na urlop kolejowy.

3. Decyzję w sprawie skierowania na urlop kolejowy podejmuje pracodawca.

4. Urlop kolejowy może być udzielony przez pracodawcę po ustaleniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresów uprawniających pracownika do emerytury oraz okresu urlopu kolejowego niezbędnego do nabycia uprawnień emerytalnych.

²²⁾ Ustawa utraciła moc na podstawie art. 29 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. poz. 844), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

5. Urlop kolejowy przysługuje do dnia nabycia prawa do emerytury.

6. W okresie przebywania na urlopie kolejowym pracownikowi nie przysługuje wynagrodzenie.

7. Okres urlopu kolejowego wlicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych oraz okresów składkowych w rozumieniu przepisów *o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin*²³⁾.

8. Okresu urlopu kolejowego nie wlicza się do:

- 1) okresu zatrudnienia, od którego zależy nabycie prawa do urlopu kolejowego;
- 2) okresu zatrudnienia, od którego zależy nabycie prawa do urlopu wypoczynkowego;
- 3) stażu pracy określonego w odrębnych przepisach, wymaganego do wykonywania niektórych zawodów.

9. Z dniem zakończenia urlopu kolejowego stosunek pracy z pracownikiem zostaje rozwiązany.

10. Pracownikowi skierowanemu na urlop kolejowy nie przysługuje odprawa pieniężna, określona w art. 8 ust. 1 *ustawy*²²⁾, o której mowa w art. 50 ust. 2, ani żadne inne świadczenie z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Art. 52. 1. W okresie korzystania z urlopu kolejowego, o którym mowa w art. 51 ust. 1, pracownik otrzymuje świadczenie socjalne w wysokości 60% miesięcznego ekwiwalentu pieniężnego, obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy, pomniejszone o kwotę odprowadzanych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz zdrowotne w części finansowanej przez ubezpieczonego.

2. Świadczenie socjalne jest wypłacane miesięcznie, nie później niż w terminie wypłaty wynagrodzeń u pracodawcy.

3. Świadczenie socjalne, o którym mowa w ust. 1, podlega waloryzacji w trybie i na zasadach dotyczących emerytur.

4. Świadczenie socjalne podlega ochronie prawnej jak wynagrodzenie za pracę – zgodnie z Kodeksem pracy.

5. Kwota świadczenia socjalnego stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz zdrowotne.

Art. 53. Pracownik korzystający z urlopu kolejowego, o którym mowa w art. 51 ust. 1, nie może korzystać z uprawnień, o których mowa w art. 49 i art. 56.

Art. 54. 1. W przypadkach wystąpienia okresowych trudności finansowych lub ograniczenia zadań w PKP, PKP SA, a także w spółkach utworzonych w trybie art. 14, 15 i art. 19, podmioty te mogą zwolnić pracownika z obowiązku świadczenia pracy. Zwolnienia dokonuje się na czas oznaczony, nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż rok.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy pracowników, którzy spełniają wymóg wieku i stażu pracy określony w art. 51 ust. 1.

3. W okresie nieświadczenia pracy pracownik otrzymuje świadczenie socjalne, o którym mowa w art. 52 ust. 1.

4. W okresie, o którym mowa w ust. 3, pracodawca jest zobowiązany umożliwić pracownikowi wykonanie czynności niezbędnych dla zachowania uprawnień zawodowych pracownika.

5. Pracodawca może polecić pracownikowi, o którym mowa w ust. 1, stawienie się w terminie 48 godzin w zakładzie pracy, w celu świadczenia pracy.

6. Za czas wykonywania pracy, o której mowa w ust. 5, pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

7. Za czas wykonywania pracy, o której mowa w ust. 5, świadczenie socjalne nie przysługuje.

Art. 55. Do podstawy obliczania wysokości świadczenia socjalnego wlicza się wynagrodzenie za godziny nadliczbowe w wysokości nieprzekraczającej 1/4 normy rocznej, o której mowa w art. 133 § 2 Kodeksu pracy.

Art. 56. 1. Pracownik, zatrudniony u pracodawców określonych w art. 48, któremu w latach 2000–2002 wypowiedziano stosunek pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, może zostać skierowany w okresie wypowiedzenia na jednorazowe szkolenie, w celu zmiany kwalifikacji na umożliwiającej podjęcie innego zatrudnienia lub zdobycia kwalifikacji potrzebnych do podjęcia samodzielnej działalności gospodarczej.

2. PKP, PKP SA organizuje i finansuje szkolenia, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 3 i ust. 4.

3. Pracownik korzystający ze szkolenia, o którym mowa w ust. 1, pokrywa 20% kosztów szkolenia.

²³⁾ Obecnie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 192 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252, 568, 1222 i 1578).

4. Zasady rozliczeń pomiędzy PKP, PKP SA a pracodawcami określonymi w art. 48 pkt 2–4, z tytułu świadczeń, o których mowa w ust. 1, dla pracowników tych zakładów, określają strony w umowie.

5. Pracownik, o którym mowa w art. 48, ma prawo do bezpłatnego doradztwa zawodowego i społecznego w okresie, o którym mowa w ust. 1.

6. PKP, PKP SA organizuje i finansuje doradztwo zawodowe i społeczne dla pracowników, o których mowa w ust. 5.

Art. 57. 1. *Prezes Krajowego Urzędu Pracy*²⁴⁾, na wniosek PKP albo PKP SA, wyda upoważnienie do prowadzenia przez PKP lub PKP SA pośrednictwa pracy, a także kierowania do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych.

2. Jeżeli warunki i obowiązki określone w upoważnieniu, o którym mowa w ust. 1, nie są przestrzegane, *Prezes Krajowego Urzędu Pracy*²⁴⁾ może cofnąć upoważnienie.

3. Przy udzielaniu lub cofnięciu upoważnienia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

4. Prowadzenie pośrednictwa pracy lub kierowania do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, w celu osiągnięcia zysku, jest zakazane.

Art. 58. 1. Świadczenia przedemerytalne dla osób zatrudnionych w PKP na podstawie stosunku pracy nawiązanego przed dniem 7 września 1999 r., a następnie w okresie po dniu 18 maja 2000 r. przed dniem 1 stycznia 2001 r. zwolnionych z PKP z przyczyn dotyczących zakładu pracy, ustalone na podstawie przepisów *o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu*²⁵⁾, od dnia 1 stycznia 2009 r., są finansowane z Funduszu Pracy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. PKP SA refinansuje Funduszowi Pracy za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych równowartość 10% kwoty świadczeń przedemerytalnych, o których mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw pracy, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, określi, w drodze rozporządzenia, tryb przekazywania przez PKP SA na rachunek bankowy Funduszu Pracy środków, o których mowa w ust. 2, mając na uwadze zapewnienie terminowości przekazywania tych środków.

4. Zobowiązania PKP SA wobec Funduszu Pracy z tytułu finansowania świadczeń przedemerytalnych, o których mowa w ust. 1, powstałe do dnia 31 grudnia 2002 r., podlegają spłacie przez PKP SA do dnia 31 grudnia 2003 r.

5. W okresie od dnia 1 stycznia 2003 r. do dnia spłaty zobowiązań, o których mowa w ust. 4, nie nalicza się odsetek od tych zobowiązań.

Rozdział 9

Fundusz Własności Pracowniczej PKP

Art. 59. 1. W celu utworzenia Funduszu Własności Pracowniczej, zwanego dalej „Funduszem”, i zarządzania nim PKP SA:

- 1) ogłasza przetarg na wybór towarzystwa funduszy inwestycyjnych albo
- 2) tworzy towarzystwo funduszy inwestycyjnych.

2. Uczestnikami przetargu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być wyłącznie towarzystwa funduszy inwestycyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2020 r. poz. 95 i 695).

3. Warunkiem uczestnictwa w przetargu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest przedstawienie przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych projektu statutu Funduszu.

4. PKP SA powołuje komisję przetargową, w której uczestniczy przedstawiciel ministra właściwego do spraw transportu.

5. Wybór towarzystwa funduszy inwestycyjnych wymaga zgody ministra właściwego do spraw transportu.

²⁴⁾ Kompetencje Prezesa Krajowego Urzędu Pracy przeszły do zakresu działania ministra właściwego do spraw pracy, na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. poz. 253, 820, 1689, 1923 i 2055, z 2003 r. poz. 594, z 2004 r. poz. 1492, 2408 i 2703, z 2006 r. poz. 1592, z 2007 r. poz. 162, z 2012 r. poz. 951 oraz z 2016 r. poz. 1250), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2002 r.

²⁵⁾ Obecnie przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 i 2023), na podstawie art. 145 i art. 150a tej ustawy.

6. Koszty utworzenia Funduszu finansuje PKP SA.

7. Koszty zarządzania Funduszem do dnia jego przekształcenia w fundusz inwestycyjny otwarty pokrywa PKP SA.

Art. 60. Do towarzystwa i Funduszu stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 60a. 1. Do Funduszu nie stosuje się przepisu art. 113a ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

2. Rada inwestorów wyraża zgodę na:

- 1) przejęcie zarządzania Funduszem przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych;
- 2) przejęcie zarządzania Funduszem i prowadzenia jego spraw przez zarządzającego z UE, o którym mowa w art. 2 pkt 10c ustawy, o której mowa w ust. 1.

Art. 61. 1. Fundusz utworzony będzie jako specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty.

2. Statut Funduszu może określić inną niż przewidziana w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, liczbę jednostek uczestnictwa uprawniających do uczestnictwa w radzie inwestorów, jak również inne kryteria uczestnictwa w radzie inwestorów.

3. Rada inwestorów może podjąć uchwałę o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty dopiero po wniesieniu przez PKP SA wszystkich wpłat przewidzianych przepisami ustawy, chyba że statut stanowi inaczej. Po podjęciu uchwały przez radę inwestorów towarzystwo funduszy inwestycyjnych zarządzające Funduszem zobowiązane jest do przekazania wniosku o przekształcenie Funduszu do Komisji Nadzoru Finansowego.

Art. 62. 1. Uczestnikami Funduszu mogą być wyłącznie następujący, uprawnieni pracownicy:

- 1) osoby będące pracownikami PKP w dniu, w którym stało się skuteczne wykreślenie PKP z *rejestrów przedsiębiorstw państwowych*³⁾,
- 2) osoby, które przepracowały w PKP co najmniej 10 lat, a rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło wskutek przejścia na emeryturę lub rentę albo z przyczyn określonych w art. 1 ust. 1 i art. 10 ust. 1 *ustawy*²²⁾, o której mowa w art. 50 ust. 2,
- 3) osoby, które po okresie zatrudnienia w PKP co najmniej 10 lat zostały przejęte przez innych pracodawców w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy,
- 4) osoby, które przepracowały łącznie co najmniej 10 lat w PKP lub w podmiocie gospodarczym utworzonym lub współutworzonym przez PKP przed dniem, w którym stało się skuteczne wykreślenie PKP z *rejestrów przedsiębiorstw państwowych*³⁾, a rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło wskutek przejścia na emeryturę lub rentę albo z przyczyn określonych w art. 1 ust. 1 *ustawy*²²⁾, o której mowa w art. 50 ust. 2, albo zostały przejęte przez innych pracodawców w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy,

z tym że nie wyłącza się uprawnienia do dziedziczenia jednostek uczestnictwa.

2. Uczestnikiem Funduszu nie może być osoba, która skorzystała z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji Skarbu Państwa na podstawie odrębnych przepisów.

3. Uprawnieni pracownicy mogą skorzystać z prawa do uczestniczenia w Funduszu, o ile w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym stał się skuteczny wpis PKP SA do *rejestrów handlowego*³⁾, złożą pisemne oświadczenie o zamiarze uczestniczenia w Funduszu. Niezłożenie oświadczenia w terminie powoduje utratę prawa do uczestniczenia w Funduszu.

4. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady podziału uprawnionych pracowników na grupy ze względu na okresy zatrudnienia w PKP i PKP SA i ustalenia liczby jednostek uczestnictwa przypadających na każdą z tych grup.

5. PKP SA zobowiązana jest do przekazania towarzystwu funduszy inwestycyjnych listy osób uprawnionych do uczestniczenia w Funduszu oraz liczby jednostek uczestnictwa przypadających na jednego uczestnika, w celu utworzenia rejestru uczestników Funduszu.

Art. 63. 1. Wpłaty do Funduszu, niezbędnych do jego utworzenia, dokonuje się w drodze wniesienia przez PKP SA środków pieniężnych.

2. PKP SA przekazuje do Funduszu 15% środków finansowych pochodzących z każdej sprzedaży akcji lub udziałów spółek utworzonych przez PKP SA, sprzedaży nieruchomości i praw z nimi związanych oraz innych składników majątkowych tej spółki, z wyłączeniem środków trwałych o niskiej jednostkowej wartości początkowej, w rozumieniu przepisów o rachunkowości.

3. Każda kolejna wpłata dokonywana przez PKP SA do Funduszu powiększa wartość jednostek uczestnictwa Funduszu przysługujących jego uczestnikom, na zasadach określonych w statucie Funduszu.

4. Łączna wartość środków finansowych przekazanych przez PKP SA do Funduszu nie może być większa niż iloczyn liczby uprawnionych pracowników oraz kwoty 18 średnich wynagrodzeń miesięcznych w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat z zysku, obliczonych z okresu 6 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym PKP SA zbyło pierwsze akcje lub udziały jednej ze spółek, o których mowa w art. 14 lub w art. 19, na zasadach ogólnych.

Art. 64. 1. Do dnia 31 grudnia 2010 r. statut nie może przewidywać rozwiązania Funduszu, a decyzja o rozwiązaniu Funduszu nie może być podjęta przez radę inwestorów.

2. Jednostki uczestnictwa nie mogą być umarzone przed upływem 2 lat od dnia, w którym PKP SA zbyło pierwsze akcje lub udziały jednej ze spółek, o których mowa w art. 14 lub w art. 19, na zasadach ogólnych.

Rozdział 10

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 65–73. (pominięte)

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 74. 1. Byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznana na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r. poz. 144, z późn. zm.²⁶⁾) albo przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252, 568, 1222 i 1578), a także członkom rodziny tego pracownika pobierającym po nim rentę rodzinną przyznana na podstawie wymienionych przepisów, przysługuje prawo do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego.

2. Za podstawę ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się przeciętną średnioroczną cenę detaliczną 1000 kg węgla kamiennego z roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent ma być wypłacany, ogłaszana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, skorygowaną o przewidywany w ustawie budżetowej średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów na rok planowany.

3. Świadczenie określone w ust. 1 przysługuje również emerytowi lub renciście, który pobiera emeryturę lub rentę z tytułu zatrudnienia w okresach równorzędnych z okresami zatrudnienia na kolei, oraz osobie, której przyznano kolejową emeryturę lub rentę w drodze wyjątku.

4. Prawo do deputatu węglowego nie przysługuje jednak emerytowi lub renciście, jeżeli nie przysługiwało mu w okresie zatrudnienia, z tytułu którego powstało prawo do emerytury lub renty.

5. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1, przyznaje i wypłaca w dwóch terminach wraz z wypłatą emerytury lub renty: w marcu – za okres od 1 stycznia do 30 czerwca i we wrześniu – za okres od 1 lipca do 31 grudnia każdego roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dotacji celowej z budżetu państwa.

6. W przypadku przyznania emerytury lub renty po terminie wypłaty ekwiwalentu pieniężnego, ekwiwalent należny od dnia przyznania emerytury lub renty do końca półrocznego okresu, o którym mowa w ust. 5, wypłaca się łącznie z pierwszą należnością z tytułu emerytury lub renty.

7. W przypadku przyznania renty rodzinnej po emerycie lub renciście ekwiwalent pieniężny z tytułu tej renty przysługuje dopiero po upływie okresu, za który został wypłacony emerytowi lub renciście.

8. Emerytom lub rencistom przebywającym w domach pomocy społecznej ekwiwalent pieniężny wypłaca się miesięcznie wraz z wypłatą emerytury lub renty.

9. W przypadku gdy rentę rodzinną pobiera więcej niż jedna osoba, wszystkim tym osobom przysługuje łącznie jeden ekwiwalent. W razie podziału renty rodzinnej ekwiwalent pieniężny ulega podziałowi w częściach równych, odpowiednio do liczby uprawnionych.

10. Emeryci i renciści nabywają prawo do ekwiwalentu pieniężnego z dniem przyznania emerytury lub renty.

11. Prawo do pobierania ekwiwalentu pieniężnego ustaje lub ulega zawieszeniu wraz z ustaniem prawa do emerytury lub renty.

²⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1989 r. poz. 192, z 1990 r. poz. 206, z 1991 r. poz. 422, z 1995 r. poz. 17, z 1996 r. poz. 110 i 461, z 1998 r. poz. 668 i 1118 oraz z 2002 r. poz. 713.

Art. 74a. 1. Działalność socjalną dla emerytów i rencistów będących byłymi pracownikami PKP i ich rodzin prowadzi, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1070), spółki utworzone na podstawie art. 14, 15 i 19 oraz spółki, o których mowa w art. 78a, z wyłączeniem PKP PR. Przepis art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych stosuje się odpowiednio.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, przejmują spółka, która przejęła działalność jednostki organizacyjnej PKP, w której pracownik był zatrudniony bezpośrednio przed przejściem na emeryturę lub rentę.

Art. 74b. Spółki, o których mowa w art. 74a, wykupują dla emerytów i rencistów byłych pracowników PKP i ich rodzin uprawnienia do ulgowych kolejowych świadczeń przejazdowych, na zasadach określonych w zakładowym układzie zbiorowym obowiązującym w spółce.

Art. 75. 1. Z dniem wpisu PKP SA do *rejestrów handlowego*³⁾ właściwe organy koncesyjne określone odrębnymi przepisami dokonują przeniesienia na rzecz tej spółki uprawnień wynikających z koncesji otrzymanych przez PKP na prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na: zarządzaniu liniami kolejowymi, wykonywaniu przewozów kolejowych osób i rzeczy, obrocie energią elektryczną, przesyłaniu i dystrybucji energii elektrycznej oraz świadczeniu usług telekomunikacyjnych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do przeniesienia uprawnień wynikających z koncesji otrzymanych przez apteki i hurtownie farmaceutyczne PKP na apteki i hurtownie farmaceutyczne prowadzone przez PKP SA.

3. Przepis ust. 1 stosuje się także do spółek powstałych w wyniku restrukturyzacji PKP SA, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 1, odpowiednio do ustalonego dla nich zakresu i obszaru działalności gospodarczej, jeżeli spełniają one warunki do otrzymania stosownych koncesji.

4. Za przeniesienie uprawnień z koncesji, o których mowa w ust. 1–3, nie pobiera się opłat.

Art. 76–78. (pominięte)

Art. 78a. 1. Spółki utworzone przez PKP do dnia, w którym skuteczny stał się wpis PKP SA do *rejestrów handlowego*³⁾, mogą za zgodą ministra właściwego do spraw transportu prowadzić jednocześnie działalność w zakresie wykonywania przewozów kolejowych i zarządzania liniami kolejowymi o znaczeniu lokalnym, gdy jest to uzasadnione ważnym interesem społecznym lub gospodarczym.

2. Do przekazania mienia spółkom, o których mowa w ust. 1, w tym linii kolejowych oraz innych nieruchomości niezbędnych do zarządzania liniami kolejowymi stosuje się odpowiednio zasady, warunki i tryb określone w art. 17.

Art. 79. (uchylony)

Art. 80. 1. W sprawach wszczętych na podstawie przepisów art. 13a–13f ustawy, o której mowa w art. 1 pkt 1, przed dniem wykreślenia PKP z *rejestrów przedsiębiorstw państwowych*³⁾, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy.

2. W sprawach, o których mowa w art. 34–37, wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy ustawy.

Art. 81. 1. W okresie od dnia 1 stycznia 2003 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. PKP SA przekaże gminom niesprzedane, z powodu niezłożenia pisemnych oświadczeń woli, w trybie art. 43, przez osoby, o których mowa w art. 42, budynki mieszkalne lub lokale mieszkalne wraz z prawem do odpowiedniej przynależnej do nich części gruntu oraz towarzyszącymi obiektami infrastruktury technicznej, zwane dalej „nieruchomościami”.

2. Przekazaniu mogą podlegać nieruchomości, w stosunku do których PKP SA w okresie, o którym mowa w ust. 1, złoży gminom właściwym ze względu na miejsce położenia tych nieruchomości oświadczenia o zamiarze ich przekazania wraz z:

- 1) pełnymi odpisami z ksiąg wieczystych, urządzonych dla przekazywanych nieruchomości, a w szczególności potwierdzającymi prawo przekazującego do gruntów oraz własność położonych na nich budynków i innych urządzeń;
- 2) dokumentacją budowy i dokumentacją powykonawczą budynków i urządzeń, a także książką obiektu budowlanego, a w razie ich braku – inwentaryzacją budynków i urządzeń;
- 3) informacją o tym, kiedy i jakie remonty lub modernizacje zostały w przekazanych obiektach przeprowadzone w okresie ostatnich 10 lat.

3. Nieruchomość może być też przekazana w razie braku dokumentacji, o której mowa w ust. 2 pkt 2. W tym przypadku gminie przysługuje roszczenie wobec przekazującego nieruchomości o zwrot uzasadnionych kosztów sporządzenia inwentaryzacji budynków i urządzeń wchodzących w skład nieruchomości, której nie wykonano do dnia przekazania nieruchomości.

4. Przekazania nieruchomości dokonuje się w drodze umowy zawartej w formie aktu notarialnego.

5. (utracił moc)²⁷⁾

6. Sprawy, o których mowa w *ust. 5*, rozpoznaje sąd właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości.

7. Przekazanie nieruchomości jest nieodpłatne i pomniejsza z dniem przekazania majątek PKP SA, a także kapitał zapasowy o wartość bilansową przekazywanego mienia, w następnej kolejności może być pomniejszony kapitał rezerwowy oraz kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny. Pomniejszenie kapitału zapasowego i rezerwowego następuje z zachowaniem warunków określonych w art. 427 § 4 i 5 *Kodeksu handlowego*⁴⁾.

8. Od dnia zawarcia umowy przechodzą na gminę wierzytelności związane z przekazywanymi nieruchomościami, w tym wierzytelności z tytułu zaległych czynszów.

9. Kaucje mieszkaniowe wniesione przez najemców przekazujący wypłaca gminie najpóźniej w dniu zawarcia umowy w takiej wysokości, w jakiej należałoby je zwrócić najemcom w tym dniu.

10. Umowy najmu lokali mieszkalnych, mieszczących się w przekazanych gminie budynkach, przekształcają się, z mocy prawa, z dniem przekazania – w umowy najmu zawarte na czas nieoznaczony. Do umów tych mają zastosowanie przepisy *o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych*²⁸⁾.

Art. 82. 1. Traci moc ustawa z dnia 6 lipca 1995 r. o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. poz. 474, z późn. zm.²⁾), z zastrzeżeniem *ust. 2*, z wyjątkiem art. 46a, który obowiązuje do dnia 31 grudnia 2000 r.

2. Do dnia wykreślenia PKP z *rejestrów przedsiębiorstw państwowych*³⁾ PKP działa na podstawie ustawy, o której mowa w *ust. 1*, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 83. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia²⁹⁾, z wyjątkiem:

- 1) rozdziału 7, art. 65–67, art. 70, które wchodzi w życie w terminie, o którym mowa w art. 8 *ust. 3*;
- 2) art. 69 pkt 10, który wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 2000 r.;
- 3) art. 69 pkt 9 i pkt 21 oraz art. 74, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.;
- 4) art. 71, który wchodzi w życie w terminie, o którym mowa w art. 8 *ust. 3*, jednak nie wcześniej niż dnia 2 stycznia 2001 r.

²⁷⁾ Z dniem 30 października 2008 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2008 r. sygn. akt P 2/08 (Dz. U. poz. 1196).

²⁸⁾ Obecnie przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611), na podstawie art. 38 tej ustawy.

²⁹⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 12 października 2000 r.